

**До
Акредитационния съвет
на НАОА**

**ДОКЛАД
НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И
ОТБРАНА ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПОСЛЕДВАЩА ИНСТИТУЦИОНАЛНА
АКРЕДИТАЦИЯ НА ВВМУ „Н. Й. ВАПЦАРОВ“ - ВАРНА**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по Социални и правни науки, сигурност и отбрана предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за последваща институционална акредитация на ВВМУ „Н. Й. ВАПЦАРОВ“ - ВАРНА . Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 от ЗВО, чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и съгласно КРИТЕРИИТЕ ЗА ПОСЛЕДВАЩА ИНСТИТУЦИОНАЛНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ВУ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ESG - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 77, АЛ. 4 ОТ ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПОСЛЕДВАЩА ИНСТИТУЦИОНАЛНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ВУ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ESG - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 77, АЛ. 4 ОТ ЗВО.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

IV. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ И ОЦЕНКА НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 22/14.09.2023 г.
2	Утвърждавана състава на ЕГ	Протокол № 24/19.10.2023 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	15.11.2023 г. – 17.11.2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 5/11.03.2024 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 6/25.03.2024 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция /ПК предоставя доклада на АС	

Експертната група по процедурата е в състав:

1. проф. д-р Петър Христов – ВА „Г. С. Раковски“ - ръководител
2. доц. д. н. Мария Илчева – ВТУ „Св. св Кирил и Методий“
3. проф. д. ик. н. Гошо Петков – УНИБИТ
4. проф. д-р Валери Иванов – Институт по отбрана
5. Ванина Нинова – студент, НБУ

Наблюдаващ процедурата член на ПКСПНСО: проф. д-р Георги Камарашев

ВВМУ „Н. Й. ВАПЦАРОВ“ е получило институционална акредитация като висше училище - съгласно чл. 17 от Закона за висше образование (ЗВО), с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 19.07.2018 г. с оценка 9,59 (девет цяло и петдесет и девет стотни), срок на валидност на акредитацията 6 (шест) години и има получена програмна акредитация от НАОА, както следва:

Таблица №1: Акредитирани професионални направления, специалности от регулираните професии и докторски програми във ВВМУ

Професионално направление, специалност от регулирани професии – СРП, докторска програма - ДП		Валидност на акредитацията до	Оценка	Брой студенти/обучавани по ОКС и ОНС в последната приключила академична година (според Националния регистър на НАЦИД)			
				Бакала- вър	Магистър	Доктор	Общо
3.2	ДП „Военна психология“	07.08.2025	9,49				0
3.7	ДП „Организация и управление извън сферата на материалното производство (национална сигурност)“	21.02.2024	9,38				0
5.3	Комуникационна и компютърна техника	14.12.2027	9,09	348	68		416
	ДП „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“	20.07.2024	9,19			8	8
5.5	Транспорт, корабоплаване и авиация	24.01.2026	9,34	779	147		926
	ДП „Експлоатация на водния транспорт, морските и речните пристанища“	16.12.2022	9,28			5	5
	ДП „Електроснабдяване и електрообзавеждане на кораба“	20.07.2024	9,28			2	2
	ДП „Управление на кораби и корабовождане“	16.12.2022	9,38				0
	ДП „Комуникационни мрежи и системи“	16.12.2022	9,12			0	0
	ДП „Корабни силови уредби, машини и механизми“	16.12.2022	9,40			0	0
	ДП „Приложна механика“	20.07.2023	8,69			2	2
	ДП „Радиолокация и радионавигация“	16.12.2022	9,18			2	2
	СРП – „Корабовождане“	06.10.2022	9,04	1063	73		1136
	СРП – „Корабни машини и механизми“	21.04.2022	9,03	375	47		422
	СРП – „Електрообзавеждане на кораба“	12.01.2022	8,97	132	5		137
9.1	Национална сигурност	до следваща акредитация на ПН 9.1	Поло- жител- на оценка за открива- не на ПН	39	23		62
	ДП „Военнополитически аспекти на морската сигурност“	09.07.2024	9,77			2	2
9.2	Военно дело						

Професионално направление, специалност от регулирани професии – СРП, докторска програма - ДП		Валидност на акредитацията до	Оценка	Брой студенти/обучавани по ОКС и ОНС в последната приключила академична година (според Националния регистър на НАЦИД)			
				Бакала- вър	Магистър	Доктор	Общо
	СРП „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“	12.09.2025	9,55	272			272
	ДП „Организация и управление на въоръжените сили“	19.09.2025	9,60			3	3
ОБЩО				3008	363	24	3395

I. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Предходната акредитация на ВВМУ е дадена с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 19.07.2018 г. (Протокол №13) за срок 6 години с оценка 9.59 и с капацитет 6 500 курсанти, студенти и докторанти. При последната институционална акредитация НАОА е направила следната препоръка:

Препоръки	Констатация на ПК
ПРЕПОРЪКА: <i>Да продължи академичното развитие на преподавателския състав в съответствие с държавните изисквания на ЗРАСРБ.</i> Срок: постоянен.	Изпълнява се ежегодно: В следакредитационния период Ръководството на ВВМУ, акцентира на публично оповестения траен ангажимент за академичното развитие на преподавателския състав в съответствие с държавните изисквания на ЗРАСРБ и на усилията по създаването на възможности за неговото израстване и възпроизводство: - През годините във ВВМУ, устойчиво се провежда политика за подмладяване на академичния състав, чрез обявяване на конкурси за хабилитация и привличане на асистентски длъжности на своите докторанти - млади преподаватели със специфична научна подготовка и професионална военноморска и морска квалификация; - Обявяването на конкурси за заемане на академични длъжности, определянето на научни журита и провеждането на заседанията им, както и изборите от съответния факултетен съвет на лицата за заемане на академичните длъжности се провеждат в съответствие с „Правилник за развитие на академичния състав на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“. - ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, води активната политика за насърчаване на хабилюираните преподаватели за придобиване на по-високо научно звание и за подмладяване на академичния състав, основните звена са осигурени, в периода на следакредитационното наблюдение и контрол, както с преподаватели, придобили научни звания

	„професор”, „доцент” и научна степен „доктор на науките”, така и с млади преподаватели - докторанти със специфична научна подготовка, съответстваща на актуалните изисквания и стандарти на НАТО и на Международната морска организация за обучение на морски кадри с одобрено висше образование. - За постигането на положителни резултати съдейства и прилагането на Споразумението по чл.15, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав, подписано от ректорите на техническите университети в България. Разширяването на мобилността на академичния състав е предпоставка за създаване на специфични условия за академично развитие. - Академичния съвет на ВВМУ в началото на всяка учебна година, обсъжда резултатите от функционирането на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучение и развитието на академичния състав. - Ежегодно се утвърждава план за развитие на академичния състав на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, който дава дългосрочна перспектива за професионално израстване и развитие на специфични компетенции.
--	---

II. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПОСЛЕДВАЩА ИНСТИТУЦИОНАЛНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ВУ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 77, АЛ. 4 ОТ ЗВО

1. Изпълнение на критерия по чл. 77, ал. 3, т. 1 от ЗВО

В изпълнение на Решение на Народното събрание от 25.06.2002 година за привеждане на акта за създаване на Висшето военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров“ в съответствие със Закона за отбраната и Въоръжените сили на Република България и Закона за висшето образование - ВВМУ разполага с богата собствена модерна материално техническа база и сграден фонд, които осигуряват учебната и научноизследователската дейност на курсантите, студентите, докторантите и преподавателите, както и целия учебно-възпитателен процес. ВВМУ управлява и стопанисва в центъра на гр. Варна недвижими имоти с обща площ 90 608 кв. м., съвременни сгради, отговарящи на всички нормативни изисквания. Учебната база се състои от 5 самостоятелни корпуса. Представени са документи, доказващи притежаваното от ВВМУ право на управление на недвижими имоти: Решение на Народното събрание – Обн. ДВ. бр.62 от 25 Юни 2002 год.

2. Изпълнение на критериите по чл. 77, ал. 3, т. 2-4 от ЗВО

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

1.1. ВУ има документирана, публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване на качеството, като част от стратегическото управление на образователната институция в интерес на обществените потребности

Висшето военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ има внедрена още през 2000 г., документирана и публично оповестена политика за осигуряване на качеството, която е неразделна част от стратегическото управление. Тя е с официален статут, регламентиран в *Правилника за устройството и дейността на ВВМУ, Стратегията за развитие на ВВМУ*

(2016-2030 г.), *Мандатната програма*, *Наръчника по качество на ВВМУ*, и др. В горните документи са формулирани мисията, визията, основните и стратегически цели, подходи и процедури при управлението на качеството във ВВМУ, както и неговото информационно осигуряване, като са заложени измерими цели за поддържане на качеството на обучение.

Системата за управление на качеството (СУК) на ВВМУ е разработена, внедрена и функционира в съответствие с изискванията и препоръките на международния стандарт по управление на качеството ISO 9001:2015 със Сертификат № 10405458, издаден от сертификационна компания **Lloyd's Register Quality Assurance (LRQA)**, валиден до 30.11.2024 г.

Обхватът на системата за управление на качеството включва обучението в ОКС „бакалавър”, ОКС „магистър” и ОНС „доктор”, научно-изследователската дейност и управлението на проекти.

Q1.1.1 ВУ организира своите дейности в съответствие със своята мисия, цели и задачи, обществените потребности и действащото законодателство

Действащата система за управление на качеството и на академичния състав, успешно съчетава натрупания дългогодишен опит и традиции на ВВМУ със световните положителни практики на международния стандарт за качество **ISO 9001:2015** и новите тенденции в мениджмънта на висшето образование. Училището има разработени *Стратегия за развитие 2016-2030* година и *Наръчник по качеството*, където са оповестени неговата мисия, визия и цели. Целите по качеството са застъпени още в *Мандатната програма на началника на ВВМУ* и в *Стратегиите за развитие на отделните акредитирани професионални направления*.

Мисията, следвана от ръководството, е подготвяйки висококвалифицирани специалисти за морския сектор, информационните технологии и лидери за въоръжените сили на Република България, училището да се превърне в устойчив Фцентър за висококачествено образование и наука. Политиката по качеството се основава на следните ключови направления, които са изцяло съвместими с мисията и стратегическата визия за развитие.

Изградени са и функционират структури и процеси по прилагане на вътрешната Система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав във ВВМУ, които включват участието на външни заинтересовани страни и отразяват обществените потребности.

Q1.1.2 Цялостната дейност във ВУ е подчинена на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата на ВУ, което носи отговорност за развитието на културата за качеството

Съдържанието, структурата, задачите и основните документи на системата за управление на качеството във ВВМУ се поддържат в съответствие със Закона за висшето образование, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Правилника за дейността на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров”, Международната конвенция за вахтена служба и нормите за подготовка и освидетелстване на морските лица (STCW), Препоръките на Международната морска организация (ИМО) за подготовка на корабни специалисти, както и регламентите на Изпълнителна агенция „Морска администрация”.

ВВМУ подлежи на периодичен външен надзор за спазване на действащото законодателство от органите на МОН и НАОА, Министерството на отбраната, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, сертифициращата и одитираща организация Lloyd's Register Quality Assurance по СУК, както и международни организации, определящи критериите за морско образование.

СУК е интегрирана в цялостната дейност на училището, като процесът на приобщаване, мотивиране и насочване на академичния състав и останалите служители да допринасят за изпълнението на целите по качество е постоянен. Периодично се извършва мониторинг на резултатите.

N1.1.1 Брой проведени обучения и семинари за функционирането на системата за осигуряване на качеството във ВУ

През акредитационния период 2018-2024 са проведени общо 6 броя обучения на целия академичен състав, военнослужещите и административния персонал за приобщаването им към изпълнение на целите по СУК.

Ежегодно също се провеждат обучения на пряко ангажираните лица в СУК - вътрешни одитори и отговорници по качеството в отдели и катедри, които подпомагат и информират отделите/катедрите за новите положения и предстояща ангажираност.

ВВМУ осигурява сертифицирано професионално обучение на всеки един от действащите вътрешни одитори в две направления: първо, за запознаване с актуалния международен стандарт за качество и второ, за работа като вътрешен одитор (налични поименни сертификати).

В края на всяка учебна година се анализира цялата събрана информация от проведени вътрешни одити, от анкетни проучвания мнението на заинтересовани страни, на студенти, курсанти и докторанти, от анализите на деканите и ръководителите/началниците на отдели, на постъпилите оплаквания и жалби, на достигнатите количествени показатели за успеваемост на обучаемите. Данните се документират и анализират в годишния преглед на дейността на училището, след което се набелязват новите задачи пред СУК.

Q1.1.3 Изградени са и се усъвършенстват съответни вътрешни структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които се включват студенти и заинтересовани страни

СУК на ВВМУ е изградена като университетска система за управление на качеството, която отчита потребностите на всички заинтересовани страни, външните и вътрешни обстоятелства, рисковете и възможностите, които влияят на способността за постигане на поставените цели. С цялостната си дейност по управление и контрол, мениджмънта на училището в лицето на началника/ректора, неговите заместници, декани и ръководители/началници на катедри са пряко ангажирани с изпълнението на тези цели. Въведена е **вътрешна структура** на СУК, която включва:

1. *Упълномощен представител на ръководството*, който разработва годишния план за работа на СУК, организира и ръководи работата на вътрешните одитори, съдейства за осъзнаване значението на изискванията на заинтересованите страни, докладва на ръководството за резултатите от вътрешните одити и участва в прегледа от дейността на СУК;

2. *Вътрешни одитори* (12 души) – сертифицирани за целта лица, които одитират отделните функционални единици – факултети, катедри, отдели, служби и структури на ВУ;

3. *Отговорници по качеството във всяка катедра* – лица, подпомагащи началника/ръководителя на катедрата в създаването и поддържането на качеството в катедрата.

4. *Комисия за разглеждане на жалби и оплаквания* – разглежда и проучва всеки отделен случай и докладва пред Академичния съвет за вземане на решение.

Представители на студентския съвет участват активно във факултетните съвети и академичния съвет.

Вътрешната организация на СУК налага ежегодно изготвяне и спазване на три документа:

1. *План за работа на СУК* - определя броят на вътрешните одити с данни на коя дата, кои звена и от кого ще бъдат одитирани. Годишно се провеждат средно 22 вътрешни одити по график.

2. *Заповед за длъжностните лица в СУК*

3. *План за провеждане на анкети сред обучаемите*, съобразени с Процедурата за провеждане на анкети във ВВМУ. Анкетите са анонимни и проследяват качеството на обучение и преподаване, състоянието на материалната база и административното обслужване.

N1.1.2 Брой проведени проучвания на мнението на студентите и на другите заинтересовани страни относно качеството на обучението и на академичния състав

Съгласно ежегодния план за провеждане на анкети във ВВМУ, всяка учебна година се провеждат 4 анкетирания сред курсанти и студенти от двата факултета, едно анкетиране при квалификационната дейност и едно сред випускниците. За целия акредитационен период от 5

години общият брой на проучванията е 30. Резултатите се обобщават и анализират от психолог и се предоставят на засегнатите звена и ръководството. В края на всяка учебна година по време на прегледа на ръководството се анализират отново, обобщават се и се извеждат изводи и препоръки за подобряване и оптимизиране на процесите на обучение.

Постоянно се следят националното и международно законодателство, като своевременно се актуализират с промените учебното съдържание и работните процеси по обучението и научно-техническата дейност.

Налични са достатъчно доказателства за събираната информация от различен тип проучвания – оригинали на анкети, придружени с анализ от психолог, писмени отзиви от фирми-работодатели на випускници на училището за техните умения и знания, отзиви от фирми, осигуряващи стаж и практика, от годишни анализи на СУК с конкретни изводи и идеи за подобрене.

N1.1.3 Средногодишен брой проведени вътрешни одити за оценка на качеството/ брой за периода след последната акредитация на ВУ

Средногодишният брой **вътрешни одити**, провеждани през учебните години, за периода 2018 – 2023г. е 22 броя на година или общо за целия период броят им възлиза на 110. Налични са обобщените доклади от проведените одити за всяка отделна година. Същите се завеждат в специално създаден за това регистър като се следи за наличието на забележки и несъответствия и тяхното отстраняване. Задължително се одитират двата факултета „Навигационен“ и „Инженерен“, 10-те катедри, Департамента за следдипломна квалификация, Професионалния старшински колеж и по-големите отдели и секции.

В резултат на проведените вътрешни одити са предприети множество действия за подобряване на организацията и планирането на учебния процес, комплектуването и осигуряването с необходимата учебна документация, снабдяване с материално-техническо осигуряване, ремонтване на сгради и съоръжения, промени в учебни планове и начини на преподаване, изготвяне на електронни пособия и учебници и т.н.

Q1.1.4 Подобрява се качеството на обучението и на академичния състав в резултат на системно провежданите проучвания на мнението на студентите и на другите заинтересовани страни

Анализите на получената обратната информация в анонимните анкети на обучаемите от ВВМУ са довели до следните предприети мерки, мероприятия и актуализации в учебната документация: намаляване трудността и дела на математическите дисциплини, модернизиране на кабинети и зали със съвременно дигитално оборудване, работа с облачни технологии, създаване на електронни учебници, увеличено покритие с безжичен интернет, подобрен пропускателен режим, увеличен брой стаи в общежитие, повече практическа насоченост на обучението, нарастване обема часове на тренажор, където е приложимо, и т.н.

Като заинтересована страна фирмите-работодатели настояват за повече практическа подготовка, по-задълбочени познания по английски език и формиране на отговорно и аналитично отношение към професионалните ангажименти. Благодарение на събрани писмени и устни отзиви, в резултат на срещи, конференции и организиране на стажантски програми и презентирание на фирми-работодатели (реални и потенциални) сред студентите, са въведени следните промени в процеса на обучение и в учебната документация: преимущество на практически умения и квалификация, езиково обучение, работа в екип и под напрежение, умение да се вземат адекватни решения в сложна среда и др.

Представители на утвърдени, успешни фирми и организации, както и специалисти с доказан дългогодишен опит в съответната област участват в комисиите при провеждане на държавни изпити и защиты на дипломни работи. Имат поле за споделяне, устно и писмено, на становище за знанията, уменията и подготовката на випускниците.

Експертната група установи, че в резултат на активното участие на представители на МО, ВМС, ВС и ВМА са открити нови специализации по специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“, ОКС „бакалавър“, регулирана професия от ПН 9.2 „Военно дело“ – „Кибероперации“, „Медицинско осигуряване на въоръжените сили“,

„Логистика на формированията на ВМС“ и „Мехатроника“. През периода 2018-2023 учебната документация е актуализирана два пъти с утвърдени изцяло нови квалификационни характеристики, учебни планове и програми, съответно през 2019 г. и 2022 г.

N1.1.4 Средногодишен брой проведени външни одити за оценка на качеството/ брой за периода след последната акредитация на ВУ

Външните одити на ВВМУ се документират в специален регистър за проведени външни одити и проверки. За разглеждания период са отразени общо **29** външни одита и проверки като най-честите от тях са извършвани от НАОА и сертифициращата организация на висшето училище LRQA.

Lloyd's Register Quality Assurance (LRQA) одитира училището на всеки 6 месеца под формата на надзорни одити и един път на всеки три години провежда обстоен одит на Системата за управление на качеството с цел ресертифициране. Налични са докладите от проведените одити и съответните сертификати.

Изпълнителна агенция „Морска администрация“ проверява веднъж годишно обучението по регулираните морски специалности „Корабоводене“, „Корабни машини и механизми“ и „Електрообзавеждане на кораба“. Техният сертифициращ орган по управление на качеството също одитира ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ като техен доставчик на услуги в областта на обучението и квалификационните курсове. Налични протоколи от извършените проверки.

Регулярно през няколко години са извършвани проверки от Министерството на отбраната, Министерството на транспорта и съобщенията, Европейската агенция по морска безопасност (EMSA) и **НАОА** при акредитационни процедури.

През 5 години одит извършва Министерството на земята, инфраструктурата, транспорта и туризма на Япония за обучението на морски капитани и механици. В резултат на този одит ВВМУ получава отлична оценка за нивото на преподаване, обучение и материално-техническата база и сертификат за признаване на морското образование, което дава право випускниците от 2015 г. и досега да плават на кораби под японски флаг, без да държат допълнителни изпити.

Международната асоциация на морските университети (IAMU) през годините класира ВВМУ сред първите четири университета в света.

Q1.1.5 Ефективност (разбирана като степен на постигане на поставените цели) на вътрешната система на ВУ за оценяване и поддържане качеството на обучението

Ръководството на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ се ангажира с всички свои структури и възможности да гарантира ефикасността на СУК в основните си учебни процеси чрез: определяне на политика и цели по качеството, изцяло съвместими с основната стратегия, визия и контекст на ВВМУ; оповестяване на политиката и целите по качеството пред академичния състав и обучаемите; осигуряване на необходимите ресурси; приобщаване, мотивиране и насочване на академичния състав и останалите служители да допринасят за постигане на поставените цели; провеждане на периодични прегледи на системата за управление на качеството.

В края на всяка учебна година се извършва анализ и мониторинг на резултатите от дейността по СУК, включващи и резултатите от вътрешните и външни одити и проверки, анкети и проучвания. Този анализ е част от годишния преглед на ръководството. Влиза в годишния доклад за дейността на училището в отделна точка посветена на СУК. Пред академичния съвет и Общото събрание се изнася презентация за постигнатото и предстоящите набелязани мерки за подобрене.

Като слабост може да се посочи отсъствието на научно звено което да организира и координира цялостната дейност по подготовката и процедурите по защита на дисертационните трудове от докторантите. Препоръчително е да се предприемат дейности за формиране на организационна структура (шатна или нешатна), подпомагаща обучението на докторанти.

Q1.1.6 ВУ гарантира спазването на академичните свободи и създава условия за нетърпимост към прояви на дискриминация и академични измами. Институцията има Етичен кодекс и комисия, осигуряваща неговото прилагане от академичната общност

ВВМУ се ръководи от *Етичен кодекс*, определящ основните етични принципи, ценности и правила за поведение на служителите и обучаваните лица, които трябва да бъдат спазвани в рамките на своите компетенции и задължения. Целта е утвърждаване на академична почтеност, непримиримост към академични измами и дискриминация.

При постъпила информация, задължително неанонимна, съдържаща факти и доказателства за нарушения на заложените в този кодекс норми, както и при всеки възникнал спор, който не може да бъде разрешен по взаимно споразумение между спорещите страни, въпросът се отнася до *Комисията по етика*, експертен и консултативен орган, съставен от 7 членен екип: трима преподаватели, двама студенти, един докторант и един представител на административния персонал. Когато се разглеждат нарушения на преподаватели (или конфликти между тях) и те не засягат интересите на студентите, комисията се свиква само в нейния преподавателски състав. Подадените сигнали се вписват в регистър, наречен „Книга по спазване на етиката“, водена от отделение „Личен състав“.

С цел премахване или редуциране на опитите за академични измами (преписване, подсказване и плагиатство) са разработени „*Правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на академични измами*“.

Опитите за преписване са засегнати и в *Правилника за учебната дейност*, чл. 96, ал.7 за семестриалните изпити. Жалбите на випускници по въпроси, свързани с държавните изпити, се разглеждат от председателя на държавната изпитна комисия.

От началото на 2023 г. е в сила *Заповед № ОС-20/19.01.2023 г.* за задължително извършване на проверка за плагиатство на научни трудове, дипломни работи, курсови работи и дисертации в училището. Съгласно тази заповед допускането до защита на цитираните трудове става след предоставен на журито протокол от извършена проверка за подобие/плагиатство. Назначени са отговорни лица. Извършено е обучение. Използват се платформа **StrikePlagiarism** на фирма Plagiat.pl Sp z o.o. и платформа за търсене на подобие **iThenticate**. Наличните вътрешни нормативни документи осигуряват академично единство, реализиране на академичните свободи, залегнали в Закона за висшето образование, и проявява на нетърпимост към всякакви форми на дискриминация.

N1.1.7 Брой на документирани процедури за установяване на изпитни измами и плагиатство за периода след последната акредитация на ВУ

През изтеклите 5 години са направени общо 2650 документирани проверки за подобие. След приемането на „Правилата и процедурите за предотвратяване и санкциониране на академични измами“ има един документиран случай на регистриран опит за преписване и четири опита за плагиатство.

Таблица №2

Учебна година	StrikePlagiarism	iThenticate	Общ брой проверки за подобие
2018-2019		130	130
2019-2020		130	130
2020-2021	500	130	630
2021-2022	500	130	630
2022-2023	1000	130	1130

Всички научни трудове, дипломни работи, курсови работи и дисертации, преди явяване за защита пред комисии представят протокол от извършена проверка за подобие/плагиатство. В повечето случаи се ползват и двата софтуерни продукти едновременно – *StrikePlagiarism* и *iThenticate*. Когато се установи процент над 29, работата се връща за преработване и се спира процесът на защита. Повторни нарушения се докладват на декана на съответния факултет като нарушение на етичния кодекс. Деканът може да отнесе случая до Комисията по етика на училището, която да изслуша студента/докторанта/преподавателя и да предложи прилагане на

административно наказание (съгласно чл. 76 от Правилника за устройството и дейността на Висшето военноморско училище "Никола Йонков Вапцаров").

Протоколите от извършените проверки от началото на текущата година се съхраняват електронно в репозиториум, администриран от отговорни лица по заповедта.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕРКАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТАНДАРТ 1

1. Системата за управление на качеството във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ е организирана и функционира съгласно международните стандарти за качество в образованието. Сертифицирана по действащия стандарт за управление на качеството ISO 9001:2015. Притежава сертификат № 10405458 за съответствие, издаден от сертификационна компания Lloyd's Register Quality Assurance (LRQA) и валиден до 30.11.2024 г.

2. СУК е публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване на качеството на обучението и на академичния състав, които напълно отговарят на националните и европейските образователни стандарти и добри практики. Създадени са и ефективно функционират вътрешни структури и органи за поддържане на СОПКОАС в актуално състояние и за оценяване на нейното ефективно прилагане. Регулярно се проследява изпълнението на целите по осигуряване на качеството.

3. Оценяването и поддържането на качеството на обучението и на академичния състав е част от стратегическото управление на висшето училище. Високата ефективност се постига чрез прилагане на процедури за вътрешен одит на качеството и предприемане на коригиращи действия, чрез анализи на информацията за удовлетвореността на заинтересованите страни и потребителите на кадри. Препоръките на външните одитори се вземат предвид за коригиране на параметрите на Системата и нейната ефективност.

4. Във ВВМУ е приет и ефективно се прилага Етичен кодекс, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и институцията работи съобразно етичните норми и правила за нетърпимост към всякакви форми на академични измами и дискриминация. Приети и публично оповестени са правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство, като тези въпроси се разглеждат от Комисия по етика.

5. СУК съдейства за отчитане мнението на обучаемите и на останалите заинтересовани страни за усъвършенстване на управлението и постигане на набелязаните стратегически цели, формулирани в Стратегията за развитие на ВВМУ (2016-2030 г.), в Мандатната програма на началника и в Наръчника по качеството.

ИЗВОД: СТАНДАРТ 1 се изпълнява напълно

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

5.1. Профил на преподавателския състав

Q 5.1.1. Висшето училище разполага с необходимия по численост и профил преподавателски състав за осъществяване на висококачествено обучение

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ разполага с висококвалифициран преподавателски състав. Подборът, оценяването и развиването на компетентностите на състава се извършва, както на базата на действащото национално законодателство, така и съгласно изискванията на Конвенцията STCW за призната морска компетентност. Поради спецификата на четирите морски специалности от регулираните професии горепосочената дейност отчита и изискванията на Наредба № 6 за компетентността на морските лица.

ВУ окомплектова академичния състав на основен трудов договор и договор за военна служба съобразно специфичния си образователен профил – подготовка на кадри за секторите на националната и регионалната морска сигурност, морската индустрия, както и за IT индустрията.

Към 15.01.2024 г. общият брой на академичния състав възлиза на 126 души. Хабилизирани преподаватели са 61, от които 21 професори и 40 доценти. Нехабилизираният състав с ОНС „доктор“ наброява 36 преподаватели.

С декларирания академичен състав, делът на хабилизирани лица, ангажирани с лекционните курсове, възлиза на над 75% с което ВВМУ изпълнява изискванията на чл. 17, ал. 2, т. 2 от Закона за висшето образование.

№ 5.1.1. Съотношението „преподаватели на основен трудов договор – студенти за ПН/СРП, по които ВВМУ провежда обучение“, като се отчита спецификата на висшето училище е, както следва:

- П.Н. 5.3 Комуникационна и компютърна техника - 0,052 : 1;
- П.Н. 5.5. Транспорт, корабоплаване и авиация - 0,233 : 1;
- ПН 9.1. Национална сигурност - 1,070 : 1;
- ПН 9.2. Военно дело - 0,491 : 1.

В таблица № 3 е направено сравнение на структурата на академичния състав по основно длъжностно разписание на ВВМУ към началото на следакредитационния период (2018 година) и текущия период –2023 година, показано по основни звена с процента на нарастване:

Таблица №3

Основно ДР	Факултет Навигационен		Факултет Инженерен		Департамент за СДКДО		Всичко за ВВМУ		Нарастване в %
	2018	2023	2018	2023	2018	2023	2018	2023	
период	2018	2023	2018	2023	2018	2023	2018	2023	
Хабилизирани преподаватели									
Професори	11	10	2	9	1		14	19	36%
Доценти	16	13	26	30	1	1	43	44	2%
Всичко хабилизирани	27	23	8	39	2	1	57	63	10%
Обявени конкурси	5	12	4	8	2	2	11	22	100%
Нехабилизирани с ОНС „доктор“	9	19	10	17	2		21	36	71%
Нехабилизирани	13	22	10	2	3	11	26	35	35%
Инструктори	1	2	1	1	1	1	3	4	33%

Q5.1.2. Преподавателският състав е с висока квалификация в образователната, научноизследователската и/или художествено творческата и спортната дейност

Във ВУ е въведена вътрешна нормативна база, която урежда въпросите, свързани с поддържането на преподавателски състав на високо професионално ниво в образователната и научноизследователската дейност. Преподавателският състав, реализиращ образователния процес в професионалните направления, е с доказана научна компетентност и опит по преподаваните дисциплини.

В съответствие със своята специфика, ВВМУ осигурява на необходимото ниво образователните програми с хабилизирани преподаватели на първи основен трудов договор. В съответствие със специфичното учебно съдържание на програмите в традиционните за ВУ професионални направления се акцентира на високата професионална квалификация и потенциала за научна кариера. Съгласно „Международната конвенция STCW“ приоритет е и

привличането на сертифицирани морски лица от управленско ниво на отговорност (капитан далечно плаване, старши помощник капитан, главен и втори механик и електромеханик). Поддържането на академичен състав с висока образователна квалификация на първи основен трудов договор, е приоритет на ВВМУ.

В периода след предходната акредитация привлечените 12 морски лица от управленско ниво са с успешна академична кариера:

Във факултет „Инженерен“ сертифициран Главен механик е хабилитиран преподавател на ОТД, на академична длъжност „доцент“ и е избран за ръководител на водеща катедра в професионално направление 5.5 „Транспорт, корабоплаване, авиация“.

- Трима Главни механици са преподаватели на ОТД, на академични длъжности: 2-ма „главен асистент“ с ОНС „доктор“ и 1 преподавател.

Двама сертифицирани Електромеханици са преподаватели на ОТД, на академични длъжности „главен асистент“ и „асистент“ с ОНС „доктор“.

Във факултет „Навигационен“ са привлечени 7 сертифицирани морски лица с най-висока квалификация „капитан далечно плаване“ и един „старши-помощник капитан“. Всички са преподаватели на ОТД, на следните академични длъжности: 4-ма - „главни асистенти“ с ОНС „доктор“, 3-ма „асистенти“ с ОНС „доктор“ и 1 „асистент“.

Ефективното прилагане на горепосочените стратегии и практики в периода след предходната акредитация осигуряват положителни резултати. Налице е нарастване на академичния състав на основен трудов договор (ОТД) и договор за военна служба във ВУ, като в текущия период е 95% при 86% спрямо периода на предходната акредитация. Детайлните характеристики на академичния състав по основно длъжностно разписание са показани в *Таблица №4*.

Таблица №4

Структурна характеристика на преподавателите на ОТД	2018 г.	2023 г.
Преподаватели на ОТД	86%	95%
Хабилитирани преподаватели на ОТД	42%	47%
Хабилитирани преподаватели на ОТД, на академична длъжност „професор“	11%	14%
Хабилитирани преподаватели на ОТД, на академична длъжност „доцент“	32%	34%
Средна възраст на хабилитираните преподаватели на ОТД	57 г.	55 г.
Преподаватели на ОТД с НС „доктор на науките“	4%	6%
Преподаватели на ОТД с ОНС „доктор“	17%	27%

Н 5.1.2. Структура, възраст и съотношения на преподавателския състав на ОТД по академични длъжности:

Възрастовата структура на академичния състав на ВВМУ на ОТД през текущата 2023-2024 г.

Таблица №5

Академичен състав	Възраст					Всичко
	До 35 г.	36 – 45 г.	46 – 55 г.	56 – 65 г.	Над 65 г.	
Професори	0	3	1	15	2	21
Доценти	0	7	17	12	4	40
Гл. асистенти	4	15	6	5	0	30

Академичен състав	Възраст					Всичко
	До 35 г.	36 – 45 г.	46 – 55 г.	56 – 65 г.	Над 65 г.	
Асистенти	7	3	4	1	0	15
Общо:	11	28	28	30	6	106
Преподаватели	2	7	5	12	0	26
Инструктори		2	2			4
Всичко	13	37	35	42	6	136

от тях с ОНС

Доктор	5	25	25	24	5	84
Доктор на науките			1	5	1	7

Сравняването на данните за възрастовата структура на преподавателите на академични длъжности в началото на следакредитационния период и през текущия период е показана по учебни години:

През 2017/2018 година:

- средната възраст на преподавателския състав към началото на 2018 г. е **49,5** години;
- средната възраст на хабилитираните преподаватели е **56,9** години;
- средната възраст на професорския състав на ОТД е **55,8** години;
- средната възраст на преподавателите на длъжност „доцент“ е **48,2** години;
- средната възраст на нехабилитираните преподаватели с ОНС „доктор“ е **43,6** години;
- средната възраст на нехабилитираните преподаватели на академични длъжности е **36,2**

години.

През 2023/2024 година:

- средната възраст на преподавателския състав на академични длъжности към м. юни 2023 г. е **49,4** години;
- средната възраст на хабилитираните преподаватели е **55,7** години;
- средната възраст на професорския състав на ОТД е **60,1** години;
- средната възраст на преподавателите на длъжност „доцент“ е **53,8** години;
- средната възраст на нехабилитираните преподаватели с ОНС „доктор“ е **42,7** години;
- средната възраст на нехабилитираните преподаватели на академични длъжности е **39**

години.

Анализът показва, че 41% от преподавателския състав е на възраст до 45 години, 24% е на възраст до 55 години и 30% са на възраст до 65 години.

N 5.1.3. Относителен дял на хабилитираните преподаватели, регистрирани в НАЦИД, от общия брой на хабилитираните:

В изпълнение на Закона за развитие на академичния състав в Република България във ВВМУ се осигурява свободен достъп до информацията относно квалификацията и профила на академичния състав по основни звена. През текущия период в РАС на НАЦИД с настоящи академични длъжности 106 лица имат електронен профил. В базата данни на НАЦИД 90,7% са хабилитираните преподаватели на ОТД, от тях 52% са с верифицирани наукометрични показатели, отразяващи научните им постижения и постигнатите резултати в цялостната преподавателска дейност.

Данните за профила и научно-изследователската активност на всеки от преподавателите на ОТД, освен в националния Регистър на академичния състав, са публично оповестени и в

сайта на ВВМУ. Наличната информация е достъпна онлайн от училищната база данни: Факултет „Навигационен“, Факултет „Инженерен“ и „Департамент за следдипломна квалификация и дистанционно обучение.

Q 5.1.3. ВВМУ има ясни процедури за заемане на академични и научноизследователски длъжности

През периода 2018-2023 г. ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ провежда публично обявена политика за прилагането на справедливи и прозрачни процедури за набирането на преподавателския състав и неговото професионално развитие. Важен критерий при подбора и класирането на кандидатите е специфичната компетентност в съответната професионална област. Академичният състав, осигуряващ обучението в професионалните направления и състоящ се от професори, доценти, главни асистенти, асистенти, преподаватели и старши преподаватели, заемат съответните академични длъжности, чрез конкурс и избор при условията и по реда, предвиден в Закона за висшето образование (ЗВО), Закона за развитието на академичния състав (ЗРАС) в Република България, Кодекса на труда, Правилникът за устройството и дейността на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ и Закона за отбраната и Въоръжените сили (ЗОВС).

В следакредитационния период са реализирани 96,5% от обявените конкурси. Всички преподаватели от ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ са приети на работа в съответствие с оповестени процедури, отговарящи напълно на законовите изисквания. На официалния сайт на ВУ своевременно се обявяват новооткритите процедури и се поддържа архив на проведените процедури. Развитието на академичния състав се извършва в рамките на изискванията на ЗРАС и вътрешно нормативния документ на ВУ „Правилник за развитие на академичния състав“.

Към м. юли 2023 г. докторантите, обучаващи се в професионалните направления са общо 28 като 11 от тях са преподаватели във ВВМУ.

Докторанти по професионални направления

Таблица №6

№ по ред	Професионално направление	Брой	Асистенти	
1	5.5. Транспорт, корабоплаване и авиация“	12	3	
2	5.3. Комуникационна и компютърна техника	8	6	
3	9.1. Национална сигурност	2	-	
4	9.2. Военно дело	3	2	
5	3.2. Психология	3	-	
	Общо за ВВМУ	28	11	

Поддържането, развитието и актуализацията на професионалните качества и компетентности на преподавателите се осигурява чрез периодично практикуване на професията по специалността на преподавателя във фирми–партньори на ВВМУ. Преподавателите от водещите катедри на специалностите от регулираните морски професии реализират ежегодно стаж в корабните и брегови фирми от региона. Ежегодно във ВУ се разработва „План за повишаване квалификацията на академичния състав“, приложение към годишния план на училището.

N 5.1.4. Брой обявени и реализирани конкурси за заемане на академични длъжности за периода

От 2018 до 2023 г. са обявени общо 72 конкурса за заемане на академични длъжности. По години са разпределени, както следва:

- 2018 г. – единадесет;
- 2019 г. – двадесет и четири;

- 2020 г. – седем;
- 2021 г. – дванадесет;
- 2022 г. –осемнадесет.

В след акредитационния период до средата на 2023 година са реализирани **96,5% от обявените конкурси.**

През текущия период – 2023/2024 година са обявени общо 20 конкурса за следните академични длъжности по професионални направления:

- ✓ 5.5 „Транспорт, корабоплаване и авиация“ - 13.
Асистент – 5, Главен асистент – 4, Доцент – 3, Професор - 1
- ✓ 5.3 „Информационни технологии“ - 5:
Асистент – 1, Доцент – 2, Професор - 2
- ✓ 9.1 „Национална сигурност“ -2:
Доцент – 1, Професор – 1.

Обявени са и 4 конкурса за преподаватели в катедра „Езикова подготовка“ и „Департамента за следдипломна квалификация и дистанционно обучение“, 1 конкурс за „Инструктор“ - в катедра „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“.

Към 15.01.2024 г. в процедура са 5 конкурса: професор -1, гл. асистент– 3, асистент – 1.

Q 5.1.4. ВУ провежда процедури и прилага план за професионалното развитие на преподавателите, в това число за правото за ползване на определени периоди от време за творческото им развитие (чл. 55, ал. 2 от ЗВО)

Във ВВМУ е изградена стройна система за регламентиране, контрол, отчетност и видимост на резултатите от професионалното развитие на преподавателите и научната и иновационната им дейност във всичките и направления. Професионалното развитие на академичния състав е основен приоритет в Стратегията за развитие на ВВМУ 2016-2030 г. ВВМУ разширява възможностите за научно развитие на академичния състав като непрекъснато изгражда нова научноизследователска инфраструктура и насърчава участието му в международни и национални образователни и научноизследователски програми и инициативи. Научната секция на ВУ подпомага организационно формите за разпространяване и приложение на резултатите от научноизследователската дейност, тяхното своевременно публикуване и презентирането им на национални и международни научни форуми.

Във ВУ е разработена и се прилага ефективна система за оценяване на постиженията на преподавателите в научноизследователската и в образователната дейност, която е ключов елемент на въведената практика за насърчаване на професионалното развитие на академичния състав.

N 5.1.5. Относителният дял на преподавателите, възползвали се от правото на творчески отпуск (сабатикъл) за акредитационния период

ВВМУ на основание чл. 55 ал. 2 от ЗВО и чл. 72, т.6 от Правилника за устройството и дейността на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, глава 5, ал.7 от „Правилник за развитие на академичния състав“ осигурява творчески отпуск на преподавателския състав. През акредитационния период с решение на Академичния съвет творчески отпуск са ползвали седем преподаватели от академичния състав на ВУ:

- 2018 г. – 1;
- 2019 г. – 1;
- 2021 г. – 4;
- 2022 г. – 1.

Относителен дял на ползвалите правото на творчески отпуск е 0,05:1.

Q 5.1.5. Висшето училище има функционираща система за атестиране на академичния състав

Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ съществува функционираща система за атестиране и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите. Тя е регламентирана в „Правилник за атестиране на академичния състав“. Според правилника нехабилитирания състав трябва да бъде атестиран на всеки 3 години, а хабилитирания - на всеки 5.

Приносът на академичния състав към повишаване на качеството на обучението се оценява на базата на обобщената информация от постиженията на обучаемите в учебния процес и качеството на професионална реализация. Като част от Системата за управление на качеството в годишния доклад на началника на ВУ се прави анализ на резултатите от проведените семестриални и държавни изпити и защита на дипломни работи за всички специалности по основни звена. Извършва се сравнителен анализ на резултатите от обучителния процес в катедрите през последните три години.

Количественото измерване на приноса на преподавателите в учебната, научно-изследователската и административната дейност се извършва на основание на „Правилника за определяне на учебната заетост на преподавателския, научно-преподавателския и научно-изследователския състав във ВВМУ“.

Q 5.1.6. Функционира система от стимули за академичния състав в зависимост от степента на поддържане на качеството на образователната, научноизследователската, художественотворческата и спортната дейност

Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ функционира ефективна система от стимули за академичния състав. Преди различни празници през годината, основните звена, синдикалната организация и студентския съвет правят предложения за стимулиране на свои членове, постигнали значими резултати при изпълнение на поставените задачи. При отбелязване на тези празници в тържествена обстановка се награждават отличилите се.

През 2019 г. Академичния съвет прие „Правилник за определяне на допълнителни възнаграждения за ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“ на преподавателския състав а през 2022 г. „Статут за удостояване с награда за научни постижения на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“.

Приносът на академичния състав към повишаване качеството на обучението се оценява на базата на обобщената информацията от постиженията на обучаемите в различни научни области на регионално и национално ниво и резултатите от анкетите със студенти, курсанти и докторанти. В атестационния лист на всеки атестиран преподавател основен критерий е индивидуалната оценка за учебната дейност (ОУД), която акумулира приносът му за повишаване качеството на обучение за периода.

N 5.1.6. Относителен дял на преподавателите, придобили почетни звания и престижни национални и международни научни отличия

Началникът на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ флотилен адмирал проф. д.в.н. Боян Медникаров е „Доктор хонорис кауза“ на МУ – Варна и ВТУ „Тодор Каблешков“ и „Почетен професор“ на Военноморската академия на Р. Полша. Заместник-началникът на ВВМУ по учебната и научна част капитан I ранг проф. доктор Калин Калинов е „Почетен професор“ на Морския университет на Р. Румъния.

През 2020 г. Международната асоциация на морските университети официално обяви класиране на морските висши учебни заведения, извършена по три критерия: глобална ангажираност, качество на преподаване и мащаб на изследователската дейност и въздействие.

В тази класация ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ зае второ място сред най-престижните морски университети в света

През 2021 г. ВВМУ спечели ***Награда „Питагор“*** за принос в науката за научен колектив с успешна експлоатация и трансфер на научни резултати в полза на индустрията и/или обществото. Екипът е от 32-ма учени, които работят за изграждане на научна инфраструктура за нуждите на морската индустрия.

През 2023 г. ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ получи ***Награда „Варна“*** в две направления:

- В категория „Технически науки“ с колективна награда е отличен творчески колектив с ръководител флотилен адмирал проф. д.в.н. Боян Медникаров - за изпълнение на проекта

„Научноизследователски кораб „Св. св. Кирил и Методий“ - уникална научна платформа за изследване на световния океан“;

- В категория „Природни науки“ индивидуална награда получи капитан I ранг доц. д-р Недко Димитров - за монографията „Управление на риска за сигурността в Центъра за компетентност КВАЗАР.

Q 5.1.7. ВУ има система за структуриране на задължителната преподавателска натовареност (аудиторна заетост), включваща и преподаването в магистърски и докторски програми

Във ВВМУ е въведена ефективна система за структуриране на задължителната преподавателска натовареност. Тя функционира в съответствие с „Правилник за учебната дейност във ВВМУ“.

Учебната заетост се формира от аудиторна и извънаудиторна преподавателска дейност и се отчита на основата на „Правилник за определяне на учебната заетост на преподавателския, научно-преподавателския и научно-изследователския състав на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“.

Учебната заетост се планира по учебни дисциплини, специалности, форма на обучение и ОКС и се документира за всеки преподавател в Индивидуален разчет за преподавателска натовареност в началото на учебната година по образец в горепосочения правилник. На базата на индивидуалните разчети се обобщава общия обем на възложената учебна заетост на преподавателите в основните звена и се приема от Факултетните съвети. Възложената аудиторна заетост на преподавателския състав за учебната година се определя с Решение на Академичния съвет.

Годишната учебна заетост на преподавателите в приравнени часове се определя в зависимост от академичната длъжност, научната степен и административната позиция, от които аудиторната заетост е минимум 75%. Аудиторната заетост се приравнява в часове за упражнения, като 1 лекционен час е равен на 2 часа упражнения.

Обсъждането и приемането на отчета за учебната натовареност на преподавателския състав за всяка учебна година се осъществява в основните звена по семестри и се утвърждава на заседание на Академичния съвет на ВВМУ.

N 5.1.7. Брой регламентирани аудиторни часове годишно на преподавател на ОТД (включващо преподаване в бакалавърски, магистърски и докторски програми)

Средните данни за обема на възложените с Решение на Академичния съвет часове учебна заетост на академичния състав на ОТД през следакредитационния период са показани в Таблица 5. Анализът на посочените показатели през учебните години доказва, че те са относително устойчиви без сериозни отклонения през целия период. В обема на учебно-преподавателската работа аудиторната заетост е около 95% при нормативно определен с Правилника за учебната дейност минимум от 75%. Възложената учебна заетост е средно с около 10% над норматива, като в редки случаи максималното натоварване достига 25% над нормата.

Таблица №6

Учебна година	Среден норматив	Учебна заетост (часове)	В т.ч. аудиторна заетост	Изпълнение на норматива
2018-2019	325	550	426	1,69
2019-2020	359	546	438	1,52
2020-2021	365	601	524	1,64
2021-2022	353	587	513	1,66
Средно за периода	351	571	475	1,63

За реализираните часове, които надвишават годишния норматив от преподавателите се изплащат допълнителни възнаграждения по ред и с размер, определяни от Академичния съвет. Допълнителни възнаграждения се изплащат и за други форми на учебна натовареност извън планираните в индивидуалния разчет - ръководство на докторанти, участия в научно жури, участия в държавни изпитни комисии за ОКС „бакалавър“ и „магистър“, научно ръководство на дипломанти и др.

Изградената по този модел система функционира ефективно, като осигурява натовареност на преподавателския състав на академични длъжности със задължителния брой часове. Същевременно се стимулира инициативността на академичния състав и се обвързва с действащата във ВВМУ система за допълнително заплащане на труда. Прилаганите подходи за финансово стимулиране на академичния състав на базата на обективно измерим принос подпомага постигането на заложените цели в образователната и научно-изследователската дейности.

Q 5.1.8. ВУ насърчава обмена на преподаватели и изследователи с други висши училища у нас и в чужбина за определени периоди на преподаване и научни изследвания

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ участва в 7 международни образователни проекта по програма „Еразъм“ съвместно с девет военноморски академии, морски университети и технологични университети в Европейското образователно пространство .

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ има установени връзки и сключени споразумения за курсантска, студентска и преподавателска мобилност по „Еразъм+“ с 58 европейски университета. В сравнение с предходната 2021/2022 учебна година броят на сключените договори за сътрудничество с чуждестранни университети нараства с 10,3%. Училището поддържа изключително интензивен обмен на преподаватели по регулираните и нерегулираните специалности с морски университети от Констанца (Румъния), Гдиня (Полша), Риека и Сплит (Хърватска), „Пири Рейс“ (Истанбул), Одеса (Украйна), университети в Испания, Германия, Франция и др.

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ участва в работата на Европейската инициатива за обмен на млади офицери, вдъхновена от програма Еразъм, където участниците работят за създаване на условия за мобилност на курсанти, както и обменят информация и синхронизират квалификационни изисквания, учебни програми, общи семестри и т.н. (<http://emilyo.eu>). Представители на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ участваха в разработването и верифицирането на секторната квалификационна рамка за офицери от ЕС. Впоследствие беше извършен анализ за съответствието и синхронизиране на учебните планове на курсантите със секторната квалификационна рамка за офицери на ЕС.

N5.1.8. Брой преподаватели, участвали в изходяща и входяща преподавателска и изследователска мобилност

Изходящата мобилност на преподавателите се стимулира от ръководството на ВУ, чрез максимално използване на програмата „Еразъм+“, в частта за преподавателски обмен, както и по линия на КД2, където училището участва и е подало предложения за участие в няколко нови международни проекта.

Сравнителни данни за изходящата мобилност на преподаватели от училището през годините, осъществили преподавателски обмен с цел преподаване (38) и обучение (14) в университети от Европейското образователно пространство.

Входящата преподавателска мобилност с цел преподаване и обучение в следакредитационния период 2018 – 2023 година е 46.

В периода м. юли 2023 г. до 15.01.2024 г. са реализирани общо още 21 входящи преподавателски мобилности с цел преподаване и обучение.

ВВМУ реализира обмен на преподаватели по линия на Международния консорциум на Военните академии и научните институти по въпросите на сигурността и отбраната – включваща над 200 организации от 42 страни-членки на Евроатлантическия съвет за партньорство (ЕАСП). В рамките на ЕАСП през последните три години значително е разширено партньорство на училището с Военноморската академия на САЩ, Военноморската

академия на Румъния, Военноморската академия на Полша, Военноморските академии в Ливорно, Италия и в Тузла, Турция.

Q 5.1.9. ВУ насърчава участието на преподавателите в съвместни обучителни и изследователски програми с други висши училища у нас / в чужбина

През следакредитационния период 2018-2023 г. ръководството на ВВМУ насърчава преподавателския състав да участва в 5 съвместни изследователски програми с други ВУ в страната. В партньорство училището участва в следните научни програми:

- „Сигурност и отбрана“;
- „Интелигентно растениевъдство“;
- „Инфраструктура за устойчиво развитие в областта на морските изследвания“, обвързана и с участието на България в европейската инфраструктура (Euro-Argo) - (MACPI/MASRI);
- Изграждане и развитие на Център за Компетентност “Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска” (QUASAR) КВАЗАР;
- „Модернизация на висшето образование за постигане на интердисциплинарно и иновативно обучение в условията на цифрова трансформация“.

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ участва активно в програмата на НАТО за усъвършенстване на военното образование на територията на Европейското икономическо пространство (Defence Education Enhancement Programme – DEEP).

Понастоящем инициативите DEEP се провеждат в 16 страни. ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ е с конкретен принос за съвместни обучителни програми в три от тях: DEEP - Украйна, DEEP - Северна Македония и DEEP – Азербайджан.

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ ежегодно организира с участие на обучаеми и преподаватели от страните-партньори: участие в компютърно подпомагано учение на тактически корабен симулатор, летен лагер за придобиване на основни морски умения и навици, едномесечен опреснителен курс по английски език с военнослужещи и изпит за определяне на нивото на владеене на английски език съгласно стандартизационно споразумение на НАТО STANAG 6001, обучение на курсанти и преподаватели на корабен симулатор „Wartsila – Engine Room Simulator 5000 Technology Simulator за Машинни операции (ERS)”. Ангажиментите на ВУ по програмата DEEP-Украйна през текущия период-2023 г. са общо 19, като участват 38% от преподавателския състав и 57% от екипажа на Научно-изследователския кораб “Св.Св. Кирил и Методий“.

N 5.1.9. Брой съвместни обучителни програми с други висши училища в страната и в чужбина

Преподавателският състав на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ участва с изяви по проблемите на военноморската подготовка и сигурност на научни конференции и семинари, организирани от научни организации и ВУ, както и в разработването на методики за експертни оценки в тези сфери съвместно с Щаба на Военноморските сили.

През следакредитационния период Военноморско училище провежда съвместно обучение по бакалавърски програми със студентите от следните специалности: „Корабоплаване“, „Корабна механика“, „Логистика“ и „Киберсигурност в транспорта“ съвместно с ВТУ „Тодор Каблешков“. През учебната 2023/2024 година стартира съвместно обучение по три нови магистърски програми „Интегрирана морска политика“, „Пристанищни и корабни операции“ и „Управление и логистика на пристанищата“ на английски език, разработването на които е извършено от консорциум, включващ морски университети в Република Турция, Гърция и Румъния.

Общият брой на съвместните обучителни програми възлиза на 14, от които – 8 в страната и 6 – в чужбина.

N 5.1.10. Брой чуждестранни гост-преподаватели, водили лекционни курсове

Броят на лекционните курсове, водени от чуждестранни гост-преподаватели през следакредитационния период 2018 – 2023 г. е **48**.

5.2. Квалификация на академичния състав: научноизследователска, художественотворческа и спортна дейност

Q5.2.1. Висшето училище прилага политика за конкурентоспособна научноизследователска, художественотворческа, иновационна и публикационна дейност в съответствие със своята специфика

Научноизследователската политика на ВВМУ отразява спецификата му като висше военно училище, неговия образователен профил, както и специфичните изисквания към профила на академичния му състав. Като държавно висше училище, подложено на редица регулации от Министерството на отбраната, Изпълнителна агенция „Морска администрация“ и Международната морска организация ВУ осигурява комплексни условия за повишаване на конкурентоспособността на научноизследователската дейност и за повишаване качеството на предлаганите изследователски проекти.

Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ са в действие разработени процедури за повишаване нивото на научните изследвания и иновационната дейност и обвързването им с образователната дейност. В съответствие с утвърдения във ВУ ред, се използва интензивно потенциала на преподаватели и обучаеми за конкурентни научни изследвания. Цялостната дейност продължава да се осъществява на базата на „Правилник за проектната дейност във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“

През анализирания период училището, като образователна институция, продължава да усъвършенства своя научноизследователски потенциал. Научноизследователската дейност е съставна част от учебния процес и се развива в съответствие с утвърдената от академичната общност „Стратегия за развитие на научните изследвания“. Във ВУ са създадени структури за управление на научноизследователската дейност. Научноизследователската дейност се управлява от Академичния съвет, посредством създадената Научна секция чрез Ректорския съвет като помощна структура.

Q 5.2.2. ВУ има стратегия за обвързване на научните изследвания с образованието

Развитието на научноизследователската дейност във ВВМУ е ориентирана към постигане на необходимия баланс между интересите за развитие на ВУ като конкурентен академичен център на висше образование и научни изследвания в областта на морското дело и интересите на академичния състав за научно развитие и поддържане на преподавателски и изследователски компетентности. Спазва се принципа за равнопоставеност на изследователската и преподавателската дейности, както и тематичната насоченост на изследователската дейност към професионалните направления.

Пример за успешното реализиране на този подход е научноизследователската и образователната дейност на Морската астрономическа обсерватория и Планетариума на ВВМУ. В периода 2018–2023 година курсанти от всички специализации и студенти от различни специалности, членове на Студентското космическо общество на училището участват в международни програми на НАСА, Европейската космическа агенция, Националната астрономическа обсерватория-Рожен и др.

През последните пет години в наблюдателни и научноизследователски кампании, конкурси, конференции, олимпиади и целеви мероприятия са участвали: 21 курсанти, 214 студенти и 11 докторанти.

Научноизследователската и иновационна дейност на преподавателския състав е организирана в съответствие с конкретните научни специалности, научните интереси на преподавателите и техния практически опит, така че да удовлетворява актуалните нужди на модерния учебен процес. Така организирана и реализирана дейността способства за непрекъснато повишаване на качеството на обучението на европейско и световно равнище.

Пример за стратегически подход за обвързване на научните изследвания с образованието е първото успешно плаване на Научноизследователския кораб „Св. св. Кирил и Методий“. Корабът разполага със сериозен капацитет за настаняване на научни работници и обучаеми от ВУ. По време на плаването с 51 курсанти (22% от обучаемите) са организирани и проведени учебни практически занятия на реална платформа под ръководството на 7

преподаватели от профилиращите катедри по специализации и 3 сертифицирани морски лица от управленско ниво на отговорност.

N 5.2.2. Брой индексирани научни издания, подготвени и финансирани от висшето училище

През след акредитационния период ВВМУ поддържа до 2022 г. две научни издания – „Морски научен форум“ и „Научни трудове на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ изцяло финансирани от висшето училище. Предстои разкриването на ново специализирано училищно научно списание, което ще бъде включено в референтния списък на НАЦИД.

За преодоляване на институционалните административни и финансови затруднения пред възможностите на академичния състав и докторантите за публикуване в научни издания индексирани в международната научна база Scopus е целесъобразно ръководството на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ да насочи усилия за разкриване на специализирано училищно научно списание и неговото индексирание в международната научна база Scopus.

N 5.2.3. Брой на действащите международни договори за академична мобилност

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ има установени връзки и сключени споразумения за обучителна и преподавателска мобилност по европейската програма ЕРАЗЪМ+ с **58 европейски университети**. В сравнение с предходната учебна година броя на сключените договори през 2022-2023 г. с чуждестранни университети по програмата към текущия период нараства с 10,3%.

Съгласно договорите се осъществяват интензивни двустранни процеси на обмен на преподаватели, както и мобилност на курсанти и студенти с цел обучение или практика. Броят на университетите, с които ВВМУ работи по програмата, **е увеличен 2 пъти в сравнение с предходния акредитационен период.**

Двустранните преки договори, меморандуми и протоколи за сътрудничество на ВВМУ с национални и чуждестранни университети и образователни организации към текущия период са 94.

N 5.2.1 Относителен дял на преподавателите (спрямо общия брой), реализирали дейности по международни договори за научно сътрудничество

Освен коментираните по горе договори ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ сключва договори с цел научна дейност с други европейски институции от областта на сигурността. Тези международни договори са основно двустранни и визират разширяването на изградената във ВУ инфраструктура за научноизследователска дейност. В тях се включват приоритетно преподаватели, работили на ръководна и експертна позиция, както и преминавали специализации в структурите на НАТО.

Относителният дял на преподавателите, реализирали дейности по международни договори за научно сътрудничество е 58%.

N 5.2.4. Участие в междуинституционални и международни научни университетски мрежи

В рамките на Европейското сътрудничество в науката и технологиите (European Cooperation in Science and Technology – COST) ВУ участва в тематичните мрежи. През акредитационния период академичен състав от ВВМУ участва в 4 междуинституционални и международни научни университетски мрежи:

- Международна асоциация на морските университети (International Association Of Maritime Universities - IAMU);
- Международна асоциация на морските преподаватели (International Maritime Lecturer Association - IMLA);
- Черноморска асоциация на морските институции (Black Sea Association Of Maritime Institutions – BSAMI);

- LifeWatch ERIC (the e-Science European infrastructure for biodiversity and ecosystem research).

Преподаватели от ВВМУ членуват индивидуално в:

- Федерацията на научно-техническите съюзи - 34;
- Съюз на учените - 22;
- Институт на инженерите по електротехника и електроника - 9

Преподаватели от ВВМУ са избрани в Управителните бордове и участват активно в различните инициативи и целевите работни групи.

Q 5.2.3. ВУ има функциониращи научноизследователски структури (институти, центрове, лаборатории и др.) в съответствие със спецификата си

Съгласно действащата организационна структура и приоритетите, във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ функционираат структури, които са ангажирани с осъществяване на научноизследователска дейност. Преподавателски и административен състав от Училището участва в дейности по национални и международни морски изследователски проекти, както и в изследвания, свързани с различни аспекти на регионалната морска сигурност, модернизацията на Военноморските сили, със семинари, конференции и др. Академичен състав от ВУ се включва при необходимост с военна научно-методическа, консултантска или експертна дейности.

Функциониращи научноизследователски структури:

1. „Център за интегрирано управление и мониторинг на бреговата зона” включва: 1 лаборатория, 2 модула и 1 център.

2. Интегриран симулационен център за нуждите на Центъра за компетентност „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска“ (QUASAR) с 3 лаборатории.

3. Учебен център по кибероперации (УЦКО)

4. Лабораторен комплекс за наблюдение на космоса с модули: Планетариум, Обсерватория и обработка на информация.

5. Изследователски лабораторен комплекс, състоящ се от 6 лаборатории.

6. CAD/CAM/CAE Лаборатория по приложна механика и мехатроника.

7. Лаборатория по информационни системи за управление на трафика на плавателни съдове (Vessel Traffic Management and Information System - VTMISS).

8. Лаборатория за превенция и преодоляване на последствията от нефтени разливи и аварии в морския транспорт.

9. Лаборатории „Cisco Networking Academy“

10. Сертификационен център Pearson VUE

11. Център за езиково обучение „LangMar”

N 5.2.5. Брой функциониращи научноизследователски структури във ВУ (по видове)

Във ВВМУ функционираат следните научноизследователски структури;

- ❖ Научноизследователски център – 3;
- ❖ Сертификационен център – 1;
- ❖ Учебен център – 2;
- ❖ Симулационен център – 1;
- ❖ Космически лабораторен комплекс – 1;
- ❖ Изследователски лабораторен комплекс – 1;
- ❖ Целеви Модул – 2;
- ❖ Лаборатории в основните структури – 14.

Q 5.2.4. Академичният състав на ВУ участва в реализирането на вътрешни, национални и международни научни проекти с теоретична и практико-приложна насочено

Висше военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ участва в национални и международни проекти с голямо обществено значение, включващи и провеждане на фундаментални и приложни научни изследвания, и финансирани както от Европейския съюз, така и по Национална пътна карта за научна инфраструктура 2017-2023, по Фонд „Научни изследвания“, по Национални научни програми и по Програма 7.1 „Научноизследователски дейности и проекти“ на Министерството на отбраната.

През следакредитационния период ВУ, продължава да усъвършенства своя научноизследователски потенциал и осигурява ефективно взаимодействие между образователен процес, наука, технологично развитие и иновационна политика. Участието на преподавателския състав в реализирането на проекти е в съответствие със „Стратегия за развитие на научните изследвания“.

Във ВУ се прилагат ефективни управленски подходи, чрез които се постига повишаване качеството на резултатите от участието на преподавателите в проекти и насочването на научната дейност към световните морски стандарти в сектора „Синя Икономика“. Резултатите от тези подходи повишават активността и конкуренцията в изследователската дейност и се стимулира работата в съвместни научноизследователски колективи с преподаватели от Военноморските образователни институции и Морските университети в Европейското пространство с акцент Черноморския регион.

Във ВУ представянето, класирането, приемането и финансирането на проектите по научноизследователската и иновационна дейност се извършва от комисия, назначена от Началника на ВВМУ на основата на вътрешни правилници.

През след акредитационния период 2018-2023 г. **ВВМУ участва общо в 51 проекта** (в сравнение с броя през предходната учебна година нарастването е с 5,8%). От тях **17 международни, 18 национални и 16 вътрешни проекта**“.

N 5.2.6. Относителен дял на преподавателите (спрямо общия брой), участвали във вътрешни, национални и международни научни проекти

ВВМУ се стреми да развие своите възможности в областта на научните изследвания и иновациите. Училището е насочило усилията си към изграждане на модерна научноизследователска инфраструктура, която да осигури основата за високоефективни морски изследвания, и към формиране на изследователски екипи, свободно боравещи с модерни технологии.

ВУ подкрепя ефективно участието на преподавателите в цялостната дейност по проекти. Политиката на ръководството през следакредитационния период постига поставената цел – работата по проекти да е ключов приоритет, свързан с научните изследвания. **Относителният дял на преподавателите на ОТД, взели участие във вътрешни, национални и международни научни проекти, възлиза на 76,4% спрямо общия брой на преподавателския състав.**

N 5.2.7. Среден размер привлечен финансов ресурс от проектна дейност на един преподавател

Общия обем привлечени средства през следакредитационния период е 8 456 540 лева.

Участието на преподавателския състав в реализирането на проекти е организирано в съответствие с конкретните научни специалности, научните интереси на преподавателите и техния практически опит, така че да удовлетворява актуалните нужди на модерния учебен процес. Така организирана и реализирана, дейността способства за непрекъснато повишаване на качеството на обучението на европейско и световно равнище. Показателно за постигнатото от училището за развитие на научноизследователската дейност е нарастването на **средствата по Европейски проекти – от 114 167 лева през 2018 г., до 2 702 563 лева през текущия**

период – до 31.05.2023 г. Нарастването през следакредитационния период е многократно (23.67 пъти).

За периода след последната акредитация на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ **средния размер на привлечен финансов ресурс на един преподавател на ОТД през текущия период е в рамките на 21 972 лева.**

Таблица 7

**СПРАВКА ЗА СТАТИСТИЧЕСКОТО ИЗМЕНЕНИЕ НА СЪОТНОШЕНИЕТО
МЕЖДУ ПОСТЪПЛЕНИЯТА ПО ПРОЕКТНИ ДЕЙНОСТИ И БЮДЖЕТА НА ВВМУ**

ВИД НА ПОСТЪПЛЕНИЯТА			Образователна, изследователска и развойна дейност	Студентски практики и мобилности	НПКНИ	Общо	Бюджет на ВВМУ	Вътрешни проекти
ПЕРИОД	2018	БРОЙ на проектите	3	4	1	8		9
		СУМА	55 515,18 лв.	1 653 007,43 лв.	103 496,00 лв.	1 812 018,61 лв.	14 672 739,00 лв.	29386,72 лв.
		% от Бюджета на ВВМУ	-	-	-	12%		
	2019	БРОЙ на проектите	4	3		7		
		СУМА	1 630 737,41 лв.	1 760 380,71 лв.		3 391 118,12 лв.	23 088 430,00 лв.	
		% от Бюджета на ВВМУ	-			15%		
	2020	БРОЙ на проектите	0	5	1	6		1
		СУМА	0,00 лв.	1 709 907,30 лв.	204 360,00 лв.	1 914 267,30 лв.	15 866 568,00 лв.	12 262,69 лв.
		% от Бюджета на ВВМУ	-			12%		
	2021	БРОЙ на проектите	8	3	2	13		2
		СУМА	376 813,22 лв.	2 279 513,36 лв.	4 829 070,00 лв.	7 485 396,58 лв.	20 969 180,00 лв.	27 913,69 лв.
		% от Бюджета на ВВМУ	-	-	-	36%		
	2022	БРОЙ на проектите	9	5	2	16		1
		СУМА	3 698 012,29 лв.	1 769 010,14 лв.	1 980 000,00 лв.	7 447 022,43 лв.	27 660 218,43 лв.	37 879,20 лв.
		% от Бюджета на ВВМУ	-			27%		
	2023	БРОЙ на проектите	8	3	-	11		-
		СУМА	2 813 663,81 лв.	1 568 621,44 лв.	0,00 лв.	4 382 285,25 лв.	24 990 490,00 лв.	-
		% от Бюджета на ВВМУ	-			18%		

Н 5.2.8. Брой участия в национални и международни научни форуми на един преподавател

Като притегателен център за научни изяви и събития на високо равнище ВВМУ предлага необходимите организационни и материални ресурси за провеждането на национални и международни научни форуми на високо ниво. В акредитационния период ВУ е организирано **16** научни форума, като **10** са конференции. Всички конференции на училището са с международно участие.

Участието на преподавателите от ВВМУ в национални и международни научни форуми през годините е показано в Таблица 7 за всяка от календарните години през следакредитационния период.

Таблица 7

Календарни години	2018	2019	2020	2021	2022
Брой участия	106	111	65	83	97

През анализирания период участието на преподаватели от ВВМУ в национални и международни научни форуми е средно по **4,5** участия на **1** преподавател.

Н 5.2.9. Брой научни публикации на един преподавател (по данните, изпращани в МОН)

Във ВВМУ е изградена стройна система за регламентиране, контрол, отчетност и видимост от резултатите на научна, иновационна и публикационна дейност във всичките и направления. Продължава да функционира система СУРБД „Мониторинг D” (релационна база данни, работеща под Access) за инвентаризиране на публикациите и цитиранията на академичния състав на ВУ.

Влияние върху публикационната дейност на преподавателския състав във ВВМУ оказват динамично променящите се икономически условия в морския сектор и в страната като цяло.

Все още не са преодоляни определени институционални административни и финансови затруднения пред възможностите на академичния състав и докторантите за публикуване в научни издания индексирани в международната научна база Scopus.

Броят на научните публикации на преподавателите от ВВМУ през годините е показан в Таблица 8 за всяка от календарните години през следакредитационния период.

Таблица 9

Календарни години	2018	2019	2020	2021	2022
Брой публикации	188	176	157	156	113

Активността на преподавателите на ОТД от ВВМУ по отношение на научните публикации, учебниците и учебните помагала и броят на цитиранията е по-интензивна в сравнение с предходния акредитационен период. **Броят на научните публикации на 1 преподавател за периода е 6,5**, като стойността на този показател в предходния период е била 3,6.

Средният показател за публикувани монографии е 0,35. Значително е нараснала публикационната дейност във ВУ с участието на докторанти, студенти и курсанти в периода 2018-2023 г. През след акредитационния период публикациите на курсантите от училището в специализация „Медицинско осигуряване на Въоръжените сили” са увеличени двукратно през 2022 г.

N 5.2.10. Брой иновационни продукти (патенти, внедрени научни резултати, полезни модели, сортове, породи, технологии и др.) на един преподавател (според отчетите към МОН)

Общо във ВВМУ през следакредитационния период броят на иновационните продукти са **6 броя** внедрени научни резултата в областта на регионалната морската сигурност.

N 5.2.11. Учебници и учебни помагала, включително и на електронен носител (с ISBN), на един преподавател (според отчетите към МОН)

В акредитационния период преподавателите във ВВМУ имат сериозна активност по отношение на подготовката и издаването на учебници и учебни помагала, включително и на електронен носител (с ISBN). **Общият брой на издадените учебници и учебни помагала за периода е 33 или по 0,36 броя средно на един преподавател.**

В периода след институционалната акредитация се въведе практика учебният процес да се осигурява и от монографии или части от монографии за горните курсове в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, когато естеството на преподаваните теми е профилиращо за специалността. **Броят на монографиите, учебниците и учебните помагала е 65 или 0,53 броя на един преподавател.**

През 2020 г. стартира **дигитализация на библиотечния фонд на ВУ**. Дейността се съсредоточи целево върху статии от „Научни трудове на ВВМУ“ и сборник „Морски научен форум“ през календарните години. Създаде се репозиториум от всички налични в библиотеката дисертации. Обучаемите имат право на достъп до пълно текстовото съдържание на научни трудове – общо 164 библиотечни единици.(49 дисертации, 48 сборника научни трудове, 1 900 научни доклада и др.)

N 5.2.12. Брой цитирания на един преподавател за периода (според отчетите към МОН)

Обективен критерий за качеството на научната дейност на преподавателите във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ е броят на цитатите, базирани на техни научни публикации.

Броят на научните цитирания от публикации на преподавателите през последните пет години е показано в Таблица 9.

Таблица 10

Календарни години	2018	2019	2020	2021	2022
Брой цитирания	106	570	325	462	674

Общият брой на цитиранията върху научни публикации през акредитационния период е 2 137 или средно по 17,5 броя цитирания на един преподавател за периода. Увеличаването на цитируемостта през годините на следакредитационния период е значително. От общо 106 цитата през първата година достига до 674 през 2022 г., което означава пет пъти увеличение на показателя. Постигнатото е израз на политиката на ВВМУ за всестранно стимулиране на публикационна активност на преподавателите на ОТД.

В информацията, която ВВМУ отчита към МОН, общият брой на цитиранията за периода (отразените в базите данни на Scopus и на Web of Science) е 448 или средно на преподавател по 3,6 цитата. Следва да се отчете, че част от направените през 2023 г. цитирания ще бъдат окончателно публични след относително продължително време. В по-значителна степен това е валидно за данните за цитати в издания, индексирани в Scopus и в Web of Science.

№ 5.2.13. Брой реализирани авторски продукти, кратки авторски продукти, водещи творчески изяви и поддържащи творчески изяви на един преподавател (според отчетите към МОН)

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ е с важна роля за град Варна и Североизточния регион на страната. Приоритети са осигуряването на офицери за Военноморските сили (ВМС), подготовка на кадри за търговското корабоплаване, морската индустрия, ИТ-сектора, Националната сигурност и местните административни управленски структури. **Изявите на преподавателите от ВВМУ са в 12 направления**, като кратки творчески изяви и поддържащи творчески изяви. Общият брой на кратките авторски прояви на част от преподавателския състав през следакредитационния период е **321** или **средно по 2,6 на преподавател на ОТД**, като те се определят от академичния авторитет, професионалния профил, опит и направление за изява.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕРКАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТАНДАРТ 5

1. Висше военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров“ *разполага с хабилитирани преподаватели със съответния научен профил, висока професионална квалификация и необходим потенциал за обучение в ОКС „бакалавър“, „магистър“ и „доктор“ в областта на Военноморските и морски науки, националната и международната сигурност и националния ИТ сектор.*

2. ВВМУ *разполага с достатъчно хабилитирани преподаватели на ОТД и договор за военна служба, с балансирана възрастова структура, чиято професионална квалификация може да осигури надеждно обучение на курсантите, студентите и докторантите. Ръководството на висшето училище осъществява политика на осигуряване на креативна среда и професионално развитие на преподавателския състав с цел повишаване качеството на образователния продукт за обучаемите.*

3. ВВМУ *провежда активна политика за подкрепа на научноизследователската дейност на академичния състав, която намира изразение във висока публикационна активност през периода с общ брой научни публикации 790 броя, или средно на един преподавател за една година – 6,5. Общият брой на цитатите върху научни публикации през акредитационния период е 2 137 или средно по 17,5 броя на един преподавател. В информацията, която ВВМУ отчита към МОН, общия брой на цитиранията за периода (отразените в базите данни на Scopus и на Web of Science) е 448 или средно на преподавател по 3,6.*

4. Научноизследователската дейност на ВВМУ *се осъществява чрез собствена мрежа от иновативни изследователски звена, които разполагат със сериозна научна експертиза като Научна секция, Център за Кибероперации, „Тренировъчен център „EPIC“ по мироопазване. Планетариум, Self-Access Resource Center и 42 специализирани тематични лаборатории.*

5. Налице е *съответствие с изискванията по Стандарт 5 относно количествените и качествените параметри на академичния състав на обучаващите звена. Анализът на резултатите от научноизследователската дейност на академичния състав показва, че в научните звена се стимулира научноизследователската дейност и участието на преподаватели в различни национални и международни проекти.*

ИЗВОД: СТАНДАРТ 5 се изпълнява напълно

СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

6.1. Материално-техническа и информационна осигуреност на обучението:

Q6.1.1 ВУ осигурява необходимата финансова, материално-техническа и информационна база, като разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места и др., създаващи подходящи условия за работа на преподавателите и студентите.

През следакредитационния период 2018-2023 г. е осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионални направления и специалности от регулираните професии.

Материално-техническата база (МТБ) на ВУ, която се използва за аудиторна и практическа заетост включва общо 36 лекционни зали, 42 лаборатории, 109 специализирани кабинети, лаборатории, симулатори, тренажори, класни стаи и др.

Общият капацитет на аудиторната и лабораторна база на училището включва 6212 работни места (през 2018 г. са 5269). Увеличен е с 18%. За 100 обучаеми по всички специалности (средно приравнен брой) са осигурени 282 работни места за аудиторна и лабораторна работа. Лабораторната площ за изследователска дейност в кв. м. на един преподавател на основен трудов договор е 32,3 кв. м., която през 2018 г. е 24,4 кв. м.

№6.1.1,2,3,4 Брой работни места за аудиторна работа на 100 студенти (средно приравнен брой).

През следакредитационния период 2018-2023 г. ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” продължава ежегодно да влага сериозни инвестиции за развитието на учебно-материална и научно-изследователска база. Този подход осигурява предимство на ВУ по отношение на качеството на теоретичната и практическа подготовка. Обучението на тренажори, симулатори и специализирани лаборатории осигурява придобиването на желаните от работодателите знания, практически умения и опит. Преподаването на теоретичните дисциплини в комбинация с възможността за практическо им прилагане е значително по ефективен метод за усвояване на новите знания и придобиване на практически умения от обучаемите.

Политиката на ВУ за системно подобряване на условията за учене и живот на курсантите и студентите предполага паралелно обновяване на съществуващата и въвеждане на нова образователна инфраструктура.

Количественият критерий е на 100 студенти (средно приравнен брой).

Таблица 11

Брой на работните места за учебна заетост на 100 студенти	Места
№6.1.1 Брой на работните места за аудиторна работа на 100 студенти	152
№6.1.2 Брой работни места в лаборатории и кабинети със специализирано оборудване	61
№6.1.3 Брой места в информационни центрове (компютърни и интернет зали)	1,4
№6.1.4 Брой работни места в специализирани работни бази	54
№6.1.10 в Библиотечно-информационен център	2,5

Ежегодно училището отделя значителни финансови средства в това направление с акцент изграждане на нова научно-образователна инфраструктура. По предложение на студенти се осигурява нова апаратура в лабораториите и се реновират и разкриват нови учебни кабинети.

Ремонтирани и изцяло обновени са всички лекционни зали и над 95% от класните стаи. Наличната към настоящия момент МТБ на училището, която се използва за аудиторна и практическа заетост включва общо 32 лекционни зали, над 100 специализирани кабинети, лаборатории, симулатори, тренажори, 18 класни стаи и др.

За практическо обучение и тренировки ВВМУ разполага с богата учебно-материална база, включваща: **плавателни средства, показани в отделно приложение, гребна база, летен лагер, интерактивен стрелкови комплекс, морски полигони и техническа учебна работилница.**

Структурата на материалната база на ВВМУ съответства на изискванията за провеждане на качествен учебен процес и научноизследователска дейност на преподавателите, докторантите, курсантите и студентите, и превръща ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“ в национален център за морско образование, квалификация и наука.

Структура на учебно-материалната и научноизследователската база на ВВМУ

Таблица 12

Предназначение	Брой помещения	Обща площ (кв. м.)	Капацитет (бр. места)
Лекционни зали	36	3851	2924
Тренажори (симулатори)	27	1478	331
Компютърни кабинети	12	522	283
Специализирани кабинети	32	2578	978
Лаборатории	42	2360	725
Езикови лаборатории	5	210	92
Класни стаи	21	698	468
Тренировъчен център „EPIC“ по мироопазване	3	150	108
Self-Access Resource Center	1	90	12
Планетариум	1	450	120
Спортен комплекс	5	1500	100

Q6.1.2 Обучаваните имат достъп до външни (за ВУ) ресурси (материални, информационни и др.), подходящи за обучението.

ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“ осигурява възможност за ползване на външна материална и информационна база, подходяща за обучението на курсанти и студенти като сключва договори с университети и работодателски организации. През следакредитационния период ВУ използва следните ефективни модели за осигуряване на достъпа на обучаемите до външните ресурси:

- Чрез сключените 94 договора с образователни и административни организации и фирми за осигуряване на обучението по включените в учебните планове на обучаемите практики и стажове, курсантите от различните специализации имат достъп до материално-техническата база на корабните и бреговите формирования на Военноморските сили, Командване за комуникационно-информационна поддръжка и киберотбрана, Военно-медицинска академия, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ и др

- ВВМУ е присъединено към програма BG09 на Министерството на образованието и науката – за мобилност в Европейското икономическо пространство, на преподаватели, студенти и докторанти в Норвегия, Исландия и Лихтенщайн и към програмата за международна мобилност „Еразъм+“. Традиционно във ВУ образователната мобилност по „Еразъм+“ е насочена към студенти от ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“.

- След присъединяването към програма „Еразъм+“ ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ е сключило двустранни договори за преподавателска, студентска и докторантска образователна и изследователска мобилност с 58 (петдесет и осем) европейски висши училища. В горепосочения период реализираните студентски мобилности с цел обучение са общо 29. За същия четири годишен период мобилностите с цел практика са 1247. През последната учебна 2022/2023 година изходящата мобилност с цел обучение е 12 броя като за последните 5 години с натрупване възлизат на 41.

Изходящата мобилност на обучаемите с цел практика през учебната 2022/2023 г. е 325 броя. С натрупване за периода 2018-2023 е 1572.

Q6.1.3 Осигурено е провеждането на експерименти, практики, експедиции, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на студентите.

В съответствие със спецификата си ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ провежда образователна политика, насочена както към формирането на знания, така и към умения за работа в реална

среда. Ключов фактор за успешната професионална реализация на студентите от морските специалности е тяхната практическа подготовка. Развивайки образователната си инфраструктура, ВВМУ създава необходимите условия за повишаване на практическата подготовка на курсантите и студентите. Тя се реализира както в обучителния процес чрез тренажори и симулатори, така и по време на задължителните практики и стажове на море и чрез други дейности във фирми от морския бранш, IT-технологиите и системата на регионалната национална сигурност.

За практическо обучение и тренировки ВВМУ разполага с учебно-материална база, включваща: **плавателни средства, показани в отделно приложение, гребна база, летен лагер, интерактивен стрелков комплекс, морски полигони и техническа учебна работилница.**

ВВМУ има оборудвани 32 специализирани работни зали с обща площ 2578 кв. м. и общ капацитет 978 работни места. Техническата учебната работилница е с обща площ 585 кв. м и капацитет 148 работни места, Полевия учебен център „Карантината“ е с обща площ 2500 кв. м и 110 работни места. Придобития през следакредитационния период Научноизследователски кораб 421 „Св. св. Кирил и Методий“ е с обща работна площ 900 кв. м и 62 работни места за практическа подготовка на обучаеми. На борда на кораба са оборудвани и две специализирани експедитивни лаборатории.

№6.1.4 Брой работни места на 100 студенти (средно приравнен брой) в специализирани работни бази, съобразно спецификата на ВУ.

ВВМУ има оборудвани 32 специализирани работни зали с обща площ 2578 кв. м. и общ капацитет 978 работни места. Техническата учебната работилница е с обща площ 585 кв. м и капацитет 148 работни места, Полевия учебен център „Карантината“ е с обща площ 2500 кв. м и 110 работни места. Придобития през следакредитационния период Научноизследователски кораб 421 „Св. св. Кирил и Методий“ е с обща работна площ 900 кв. м и 62 работни места за практическа подготовка на обучаеми. На борда на кораба са оборудвани и две специализирани експедитивни лаборатории.

Броят на работните места на 100 студенти (средноприравнен брой) в специализираните работни бази във ВВМУ е **54**.

Q6.1.4 Провежда се политика на дигитализация на средата за обучението във ВУ (наличие на платформи с дигитални ресурси, подпомагащи учебната и изследователската дейност; разработени стандарти за учебни курсове, провеждани онлайн; съпровождащи ги дейности, ресурси и форми за комуникация, вкл. и уеб базирани; онлайн форми за оценяване и изпитване).

Във ВВМУ е разработена „Стратегия за дистанционно обучение“, която представя визията за развитие на дигиталните образователни ресурси и дигитална трансформация на обучението. В стъпките за достигане на крайната цел осигуряване на дистанционно обучение е създаден „Център за дистанционно обучение“, в чиито функции е заложено развитието на електронно-подпомагано обучение. В изпълнение на тези функции са разработени стандарти за създаване на дигитално образователно съдържание, електронни курсове и ръководства за работа със ресурси за провеждане на онлайн синхронни дейности. За описание на стандартите са приети следните административни документи: „Методика за създаване на електронни курсове“, „Ръководство за работа с платформа за дистанционно и електронно подпомагано обучение“, „Методика за създаване на дигитално образователно съдържание“ и други.

Всеки обучаем и преподавател разполага с достъп до уникален идентификатор, който е привързан и към електронна поща за извършване на комуникация и споделяне на образователни ресурси и позволява разпознаването на преподавателя или студента, като част от университета, пред външни системи. Използването на този инструмент е в основата на персонализирането на електронните услугите и достъпа до тях от страна на студентите и преподавателите.

За дигитализиране на средата за обучение във ВВМУ е разработена платформа за управление на образователно съдържание на базата на софтуерен пакет Moodle

(<https://dlc.naval-acad.bg>) и платформа Google Classroom, синхронни платформи за обучение в електронна (виртуална) среда Google Meet и MS Teams,

Н 6.1.5 Брой платени абонаменти за пълнотекстови електронни научни бази данни, достъпни за обучавани и преподаватели.

През следакредитационния период ВВМУ продължава да поддържа платени абонаменти за пълнотекстови електронни научни база данни, достъпни за курсантите, студентите, докторантите и преподавателите. В периода 2018-2021 год. е достъпна научната база **EBSCO**. **EBSCO** предлага достъп до пакет от пълнотекстови и анотирани мултидисциплинарни и специализирани бази данни - Business Source Premier; Academic Source Premier; Regional Business News; MasterFILE Premier; Newspaper Source; ERIC; Health Source: Nursing Academic Edition; Health Source / Consumer Edition; MEDLINE; Library, Information Science & Technology Abstracts; GreenFIL

От месец Януари 2022 година е осигурен достъп до научната база **SpringerLink**. Библиотечно-информационният център във ВУ има достъп до електронните ресурси на SpringerLink – най-изчерпателната онлайн колекция в света от научни, технологични и медицински списания, книги и справочни произведения.

През годините ВВМУ поддържа до 2 броя платени абонаменти за пълнотекстови електронни научни бази данни.

Н 6.1.6 Относителен дял на покритието с безжичен интернет на материално-техническата база (сграден фонд, учебна и административна база, библиотеки, общежития и др.).

С безжичен интернет е покрита 94% от материално техническата база на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, включваща:

- Учебни корпуси 1,2 и 3;
- Библиотечно-информационния център;
- Планетариум;
- Административната база на ВУ;
- Учебно-административна сграда 4.

Всички останали помещения на територията на ВУ имат достъп до кабелен Интернет.

Н6.1.7 Относителен дял на специалностите във ВУ, осигурени с учебни пособия и ресурси в електронни форми.

В платформата за електронно подпомагано обучение са налични електронни курсове по специалности „Информационни и комуникационни технологии“ и „Киберсигурност“. Осигурени са с електронни ресурси в над 50% от учебния план. Електронните ресурси представляват презентационни материали, описание на лабораторни упражнения и практически занятия, задания за проекти, предаване на проекти с проверка за плагиатство, изпитни процедури, видео материали, описание на дисциплините, учебни материали, които са с формата на учебни пособия и учебници.

Допълнително за студентите на ВВМУ са налични учебни пособия в електронна форма в Ресурсен център <https://e-litera.eu/>, където студентите от специалностите в ПН 5.5. „Транспорт, корабоплаване и авиация“ имат достъп до учебни пособия, учебни материали и изпитни процедури.

Относителен дял на специалностите във ВВМУ, осигурени с учебни пособия и ресурси в електронни форми е 28,5%.

Q 6.1.5. ВУ осигурява необходимия лицензиран специализиран софтуер за обучението на студентите и докторантите и за осъществяване на научноизследователската и административната дейност

Във ВВМУ е създадена и утвърдена процедура за придобиване на специализирани софтуерни продукти. Ежегодно се изготвя и утвърждава от Академичния съвет (АС) план-

график за провеждане на обществени поръчки, съдържащ отделен раздел за софтуер, заявен от катедрите, факултетите и департамента.

За реализирането на обществените поръчки, включително и за придобиване на софтуер, заявителят, за чиито нужди ще се придобива самия софтуер, изготвя докладна записка до началника на училището, в която се посочват целите на придобиването.

За нуждите на администрацията е изградена нова, уеб базирана информационна система, която дава изчерпателна информация за курсантите, студентите и докторантите от записването до дипломирането,

През последните пет години ВУ придобива 28 специализирани програмни продукти. За осигуряване на научно изследователската дейност се използват лицензи на софтуерни продукти Matlab.

Q6.1.6 На обучаваните е осигурен достъп до съвременна спортна база.

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ осигурява на всички категории обучаеми достъп до собствена съвременна спортна база. Реновирана е цялата спортната база и са създадени условия за обучение и тренировки на представителните отбори на училището в: плувен басейн, многофункционална спортна зала за волейбол и баскетбол, зала за тенис на маса, зала техники за лична защита, фитнес център на площ от 360 м², два външни тенис корта, футболно игрище.

Учебният процес по физическото възпитание и спорт се организира съгласно планираните задължителни аудиторни и факултативни часове за курсантите и студентите под ръководството на преподаватели. Въведената практика за организиране и провеждане на ежегоден летен Морски лагер с новоприетите курсанти и студенти подпомага адаптацията към новата среда и се отразява ефективно на работоспособността. Подобрява психофизическата готовност за действие в екстремална ситуация и допринася за изграждане на лидерски качества.

Q6.1.7 ВУ полага усилия за осигуряване на места в общежития.

Студентското общежитие във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ е създадено през 2009 г. и към текущия период обхваща три спални корпуса с общо 297 стаи. Сградите са с парно отопление и самостоятелно осигуряване на топла вода от електрически бойлери.

В началото на следакредитационния период общежитието на ВВМУ разполага с 532 легла в две сгради. След 2020 г. е извършен основен ремонт на корпус 3, и всички стаи са реновирани и обзаведени с нови мебели. В следствие от предприетите действия от ръководството на ВВМУ в началото на 2021 г. леглата в стаите нарастват с 42% до общо 754. **През текущия период са стартирани ремонтни дейности с цел увеличаване общите места в общежитията до 810 (ръст 7,4%) до края на 2023 г.**

Q6.1.8 На обучаваните е осигурена достъпна архитектурна и физическа среда, подходяща за лица със СОП.

Сградната инфраструктура на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ е проектирана и построена в годините, когато всички обучаеми са били курсанти военен профил за нуждите на Министерството на отбраната и Министерството на транспорта. Всички кандидати са преминавали през специализирана медицинска комисия за определяне на годността им за плаване на военни и граждански кораби. С преобразуването на профила на обучението за морски командни кадри за гражданския сектор от военен и въвеждането на специалности, които не изискват специални норми за здравно и физическо състояние на обучаемите започна поэтапното монтиране на специализирани съоръжения в сградния фонд за осигуряване на нормален достъп на студенти със СОП.

През следакредитационния период до текущия момент във ВВМУ не се обучават лица със СОП.

Q6.1.9 Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, отчитайки спецификата на специалностите, от групата на лицата със специални образователни потребности се обучават само лица с трайни или временни ограничени физически възможности. За тях ВУ осигурява необходимите възможности за свободен достъп до всички учебни и обслужващи помещения в училището. Лицата имат неограничен достъп до всички налични учебни ресурси и материали чрез

платформите за електронно обучение, както и достъп до електронните услуги. Ползваните образователни технологии за електронно обучение от ВУ подпомагат включването в обучението на лица със такива ограничения.

Достъпът до платформите за електронно обучение на Училището и до съдържащите се в тях учебни ресурси и уеб базирани форми на комуникация, онлайн формите за оценяване и изпитване, ресурсите на Библиотечно-информационния център е лесен и свободен за всички студенти и докторанти. Осигуряването на реален достъп до физическите и електронните учебни ресурси на ВУ е част от социалната политика на училището.

№6.1.9 Относителен дял на специалностите във ВУ, осигурени със съвременни технически средства, необходими при обучението на студентите.

Всички лекционни зали и специализирани кабинети във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ са осигурени със съвременни технически средства, компютри, видео проектори необходими за видео презентации за всички специалности. Лекционните зали за всички специалности са осигурени на 100% с компютърно оборудване и мултимедия.

Практическите занятия с обучаемите в регулираните специалности от професионално направление 5.5 „Транспорт, корабоплаване и авиация“ са осигурени със съвременни тренажори и симулатори. Студентите и курсантите от специалностите в професионално направление 5.3 „Комуникационна и компютърна техника“ използват нов комплекс компютърни зали и лаборатории, оборудван с най-съвременни хардуерни платформи и софтуерни програми, позволяващ задълбочено усвояване на всички дисциплини от учебните планове.

С висока степен, над 90%, осигуреност на обучението със съвременни технически средства са 12 специалности: ИКТ, „Киберсигурност“, „Корабоводене“, КММ, ЕОК, „Мехатроника“ и ЕФП. Към тях спадат и курсантските планове със специализации „Кибероперации“, „Корабоводене за ВМС“ и КММ за ВМС. Те съставляват 75% от всички специалности на ВВМУ като процентът е изчислен през тегловия коефициент на броя студенти в съответните специалности.

№6.1.10 Брой места в библиотеките на 100 студенти (средно приравнен брой).

Общата площ на Библиотечно-информационния център във ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“ е 930 кв. м., разпределени в няколко обособени зони с **58 читателски работни места**:

- Компютърен център и каталожна зала – 14 работни места (от тях 10 с компютри);
- Регистратура на читатели – 6 места;
- Зала за периодични издания – 6 места;
- Читалня за работа със справочна литература – 16 места (3 с компютър);
- Заемна за учебна и специализирана литература – 16 места (4 с компютър);
- Заемна за научна и художествена литература;
- Заемна за специализирана английска литература;
- Специализирани книгохранилища.

Библиотечната площ на 100 студенти (средноприравнен брой) е 30 кв. м., а броят места в библиотеките на БИЦ на 100 студенти (средноприравнен брой) е 2,0.

№6.1.11 Динамика на новопостъпилите библиотечни единици на хартиен и електронен носител спрямо предишния акредитационен период.

Наличният фонд в Библиотечно-информационния център на ВВМУ към 30.09.2023 г. съдържа 120 933 библиотечни единици. **Общият брой новопостъпили библиотечни единици за последните пет години (01.01.2018 - 30.09.2023 г.) е 4 009 , като относителният им дял е 3,3 % от целия фонд.**

Относителният дял на новопостъпилите библиотечни единици на електронен носител през следакредитационния период е 13,5 %.

№6.1.12 Брой заглавия на учебна и специализирана литература в институционалната библиотечна система, достъпни за обучаваните в дигитален формат спрямо предишния акредитационен период.

През акредитационния - 2020 г. е стартирала **дигитализация** на библиотечния фонд на Библиотечно-информационния център на ВВМУ. Дейността е съсредоточена върху статии от „Научните трудове на ВВМУ“ и сборниците „Морски научен форум“ през отделните години. Създаден е репозиториум от всички налични в библиотеката дисертации. Всеки потребител има право на достъп до пълнотекстовото съдържание на сканираните научни трудове:

- 57 книги;
- 49 дисертации;
- 10 вестника (пълни годишни течения);
- 48 сборника научни трудове, съдържащи над 1 900 научни доклада.

Общо 154 библиотечни единици учебна и специализирана литература.

Q 6.1.10 ВУ предоставя ресурси за информиране на студентите относно услугите в образователната, научноизследователската, художественотворческата и спортна дейности.

През следакредитационния период ВВМУ стартира разработването на „Електронна система за управление на учебните процеси във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, с която се подобрява управлението, контрола и администрирането на процесите и информационното обслужване на учебната и научноизследователска дейност, свързана с процеса на обучение на студенти и курсанти в училището до тяхното дипломиране. Така се осигурява постоянно повишаване на качеството и удовлетвореността на всички представители на целевите групи от предлаганите от училището услуги. **Електронната система се състои от 9 модула.**

Електронната система на ВВМУ е внедрена през учебната 2021/2022 г. и продължава да се надгражда в съответствие с новите национални изисквания към регламентиращите документи за завършено ниво на образование.

Модулите „Стипендии“, „Кандидат-студентска кампания“ и „Професионална квалификация“ се актуализират и доработват за подобряване на функционалността.

Q 6.1.11 ВУ създава подходящи условия за достъп (в т. ч. електронен) на студентите до административни услуги.

Административното обслужване на курсантите, студентите и докторантите във ВВМУ се регламентира в три вътрешно нормативни документа „Правилник за устройството и дейността на ВВМУ Н.Й. Вапцаров“, „Правилник за учебната дейност във ВВМУ“ и „Правилник за вътрешния трудов ред“ В тях са регламентирани правата и задълженията на различните категории обучаеми и правомощията на длъжностните лица във ВУ, предоставящи административни услуги.

Информацията за курсантите и студентите за видовете административни услуги, същността на процедурите, произтичащи от нормативните документи са публикувани и достъпни в сайта на ВУ и в Електронна система за управление на учебните процеси във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров.

Основна форма за достъп на обучаемите във ВВМУ до административните услуги е електронна. В сайта е публично оповестена актуална информация за електронните пощи на всички длъжностни лица, оказващи административни услуги.

N6.1.13 Относителен дял на административните услуги на ВУ, които са достъпни онлайн.

От началото на акредитационния период във ВВМУ е налице увеличение на административните услуги, предлагани онлайн – от 34 % през 2018 г. дялът на уеб поддържаните административни услуги през учебната 2022/2023 г. е нараснал до 68 % от общия обем административни дейности.

Q6.1.12 ВУ предоставя възможности за повишаване компетентностите на персонала за административното обслужване на студентите.

На персонала от административния състав на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ е осигурена възможност за участие в различни видове квалификационни курсове, организирани в училището, които повишават компетентностите и мотивацията им.

Въвеждането на нови технологии в обучението, внедряването на дигитализирани системи за комуникация, новите платформи за електронни услуги изискват формиране на нови умения и обогатяване на придобитите през годините на административния и помощен обслужващ състав. В училището е разработена вътрешна система от целеви обучения за повишаване на квалификацията и на персонала за административно обслужване на курсантите и студентите. През следакредитационния период са проведени 12 обучения.

Ежегодно в училището се провеждат практически занятия по противопожарна защита, защита от ЯХБЗ и по здравословни и безопасни условия на труд.

N6.1.14 Относителен дял на лицата от административния и обслужващ персонал, участвали в програми за повишаване на компетентностите им.

През следакредитационния период 98% от служителите на ОТД от административния и обслужващ персонал на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ са участвали в задължителни програми за повишаване на компетентностите им.

Традиционно ежегодните обучения са насочени към обогатяване на уменията на административния персонал за работа в електронна среда. Целеви акцент е усвояване на работата с компютърни мрежи, нововъведенията в базите за електронно обслужване на курсантите и студентите, формиране на нови умения за работа с новата платформа за комуникация Microsoft Teams.

Перспективна форма за повишаването на компетентностите на служителите за административното обслужване на курсантите и студентите са мобилностите по програма Еразъм+. През следакредитационния период 19 лица на управленски позиции в административните звена са преминали обучения по програмата в партньорските на ВВМУ университети.

N6.1.15 Относителен дял от общия финансов ресурс на ВУ (вкл. средства от бюджета, проекти, дарения, платени форми за обучение и др.), за периода на акредитация, използван за подобряване на материалната и информационна база.

Относителният дял от общия финансов ресурс на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ (годишни постъпления от държавния бюджет, дарения и собствени постъпления, национални и международни проекти, платени форми на обучение) по календарни години, използван за подобряване на учебно-материалната и информационната база, е показани в Таблица 13:

Таблица 13

Календарни години	2018	2019	2020	2021	2022
Лева равностойност	718 717	7 637 691	4 217 813	6 203 704	8 029 127
Относителен дял в %	48,27 %	33,06 %	25,90 %	23,86 %	24,74 %

През акредитационния период целевият финансов ресурс е използван основно за текущ ремонт, поддържане и разширяване на съществуващата образователна и научноизследователска инфраструктура, и за подобряване на информационната база.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕРКАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТАНДАРТ 6

1. Материално-техническата база на Висшето военноморско училище е съвременна и модерна и осигурява високо ниво на академична подготовка. Висшето училище постоянно развива своя потенциал чрез постоянно усъвършенстване на наличната и изграждане на нова образователна и научноизследователска инфраструктура.

2. Информационното осигуряване във ВВМУ е на много добро технологично равнище. Има достатъчна осигуреност на обучението във всички специалности с компютърна техника и информационни ресурси.

3. Подготвени са електронни учебни ресурси за подпомагане на различните категории обучаеми в процеса на обучението им. Налице е готовност за прилагане на адаптирана

електронната платформа за осигуряване на качествено и пълноценно обучение в дигитална среда.

4. ВВМУ осигурява условия за достъпна физическа среда, подходяща за обучение на лица със СОП. Наличният сграден фонд е съобразен с изискванията за осигуряване на лесен достъп на студенти и докторанти в неравностойно положение.

5. Трайна тенденция във ВВМУ е да увеличава инвестициите за подобряване на материалната, и информационна и плавателна база, които достигат 15% от общия бюджет. Внедрени са иновативни специализирани тренажори и симулатори за практическо обучение в сферата на морските и военноморски специалности и специализации и в националната и регионална морска сигурност.

ИЗВОД: СТАНДАРТ 6 се изпълнява напълно

<u>Силни страни</u>	<u>Слаби страни</u>
- Във ВВМУ ефективно функционира Система за осигуряване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав, която е сертифицирана по ISO 9001:2015; - Създадени и ефективно функциониращи органи за прилагане на политиката по качеството във ВВМУ; - Осъществяването на дейността въз основа на Стратегия на ВВМУ 2016-2030 г. което води до целенасоченост и предвидимост при осъществяване на дейностите във висшето училище; - Прилагането на Системата за осигуряване на качеството на обучение и на академичния състав е приоритет за Управлението на ВВМУ и са осигурени необходимите ресурси за ефективно функциониране. - ВВМУ разполага с висококвалифициран академичен състав с професионален и научен опит за осъществяване на обучението. - Осигуряване на млади преподаватели като гаранция за приемственост и качествено възпроизводство на академичния състав. - Съвременна и модерната материално-техническа база за осъществяване на обучението на курсанти и студенти. - Качествено библиотечно и информационно обслужване. - Съвременната учебна документация, която е в съответствие с добрите национални и европейски практики на водещи университети в страните от НАТО. - Разработена е и функционира система от стимули за академичния състав, в зависимост от конкретния принос за качеството на образователната и научноизследователската дейност. - Сътрудничеството с морски университети и организации в страната и чужбина, които имат отношение към морската индустрия и регионалната морска сигурност, което открива перспективи за различни научни изследвания в национален аспект. - Успешната професионална реализация на възпитаниците на ВВМУ на ключови места в отбраната,	- Отсъствие на научно звено което да организира и координира цялостната дейност по подготовката и провеждането на процедурите за защита на дисертационните трудове от докторантите. - Административни и финансови затруднения пред възможностите за публикуване в научни издания индексирани в международната научна база Scopus.

сферата на сигурността и всички направления на морския бизнес.. - ВВМУ непрекъснато развива своя потенциал чрез изграждане на нова учебна научно-изследователска инфраструктура. Достатъчната информираност на курсантите и студентите за мобилностите по програмата „Еразъм“ и използването на нейните големи възможности.	
<u>Възможности-</u> – ВМУ е регионален лидер в образователната и научно-изследователска дейност в Северно-източен район за планиране особено в направление морска и IT индустрии и в сектора за национална и регионална морска сигурност. – Създадени възможности за ефективна обратна връзка от страна на потребители на кадри с пряко отражение върху учебния процес и актуализация на учебните програми; – Динамика и регулярна актуализация на учебните програми, спрямо нуждите на обучаемите и потребителите на кадри; – Постоянното търсене на високо квалифицирани академични кадри в публичния сектор на морския бизнес, както и по отношение на предлаганите специалности в областта на шипинга. – Постоянният интерес на кандидат-студентите към ВВМУ, особено по специалности в областта IT индустрията. – Разширено сътрудничество и развитие на съвместни програми с висши морски университети и военноморски академии в чужбина. – Предоставянето на възможности за включването на преподавателския състав в експертни групи които анализират въпроси, свързани с развитието на Военноморските сили . – Възможности за финансиране за по-нататъшното увеличаване и разширяване на наличната база с нова и модерна материално-техническа и информационна база. – Предоставянето на възможности за акредитирането на специалности в дистанционна форма на обучение, което да подобри достъпа до образование на студенти от отдалечени райони в страната и от чужбина. – Възможности за подобряване на качеството на обучението чрез откриване на иновативни специалности, съвременни начини на преподаване, въвеждане на изкуствен интелект и др.	<u>Заплахи</u> - Намаляващ интерес към част от морските професии в световен мащаб - най-вече към техническите. В България тази относително нова тенденция ежегодно се повлиява и от бързо развиващия се IT-сектор и чувствителното нарастване на заплащането в него. - Занижено търсене при част от икономическите специалности поради пресищането на пазара на труда със специалисти в тях. - Неблагоприятните демографски прогнози за Източния район и съседните райони, откъдето са мнозинството от студентите, което да доведе до намаляване на приема на студенти. - Силна зависимост на морско образование от състоянието на националния морски сектор.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. Обучението във Висше военноморско училище напълно съответства с мисията и образователните тенденции, заложили в „Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2030“ и с изискванията на ЗВО и ЗРАС, като реагира своевременно и ефективно на динамичните промени на трудовия пазар. Според потребителите на кадри ВВМУ създава високо компетентни лидери.

2. Стратегията към непрекъснато подобряване на качеството на академичния състав увеличава националния и международен престиж на страната и на ВВМУ като високо специализирано висше училище за подготовка на професионално-подготвени командни и инженерни кадри за Въоръжените сили, морската и ИТ индустрии и сектора за национална и регионална морска сигурност.

3. Информационната инфраструктура във ВВМУ е на високо технологично равнище с достатъчна наситеност на обучението с компютърна техника и информационни учебни ресурси за подпомагане на различните категории обучаеми.

4. Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ функционира работеща система за оценяване и поддържане качеството на обучение, която е динамична, позволява и търпи оптимизиране с въвеждането на нови добри практики. При управлението на системата по качество стремежът е да се прилагат най-ефективните методи за обучение и оценка на придобитите знания и умения, използвайки все по-широко технологичните и научни постижения.

С оглед на изложените резултати от извършената проверка и направените изводи по отделните стандарти на Критериалната система на НАОА, Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана предлага на Акредитационния съвет на НАОА:

1. Да даде последваща институционална акредитация на Висше военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров“

2. Да определи срок на валидност на акредитацията 6 (шест) години (съгласно чл. 77, ал. 4 от ЗВО).

3. Да запази общия капацитет на Висше военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров“ от **6500** курсанти, студенти и докторанти.

IV. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ И ОЦЕНКА НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ да предприеме действия за формиране на организационна структура (щатна или нещатна), която да подпомага обучението на докторанти.

Срок: до следващата институционална акредитация.

2. Ръководството на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ да предприеме действия за разкриване на специализирано научно списание и неговото индексване в международната научна база Scopus.

Срок: до следващата институционална акредитация.

Председател на ПКСПНСО:
доц. д-р Екатерина Салкова